Ն 836 — 1888 ՄԱՐՏ 4 ՇՈՒՐԱՆ — 1305 ՐԷՄԶԻ 3 — ՑԷՕՐՑԻԻՆՑԻ ՄԷՆԷ

40 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՑԱԳԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄԱՊՈԼ	200 ՂՐՇ.	105 ՂՐՇ.	55 ՂՐՇ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջմիտիէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻՊԻԳԻՑԷ ՄԻԼԻՑԷ ԹԻԻՃԱՄԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ ՎԷ ԻԼՄԻՑԷ

ԵԼԵՎԱՄԻ ԿԱՋԷՊԱ

ԻՄԱՆԱԹ ԳԻՑԱԳԼԱՐԸ

Լինի, Շնի վէ Ճինի սահմանէ 7 ղրշ. 6
Միւնիֆիւ սահիֆէ 11է 10ղ. հա. » 3
Մէվլանան նաֆիսայա տարի պէնալէր մէհքանէէ գապուլ օլունմակ վէ տէրճ օլունմայան էվրաք խատէ օլունմայա-մակ տրը։

Իմարէխանէսի, Սպամպօլոս Գապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 Ձիվէլէկեան մաթպաասընա տրը։ Քեֆֆիէի մէվլանա հագդընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՑՈԴԻԱՆ ՀԻՍԱԼԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Սպամպօլ, Գալաթա վէ Պէյօղլու թաբաֆլարընտա միւվէզզիմիզ վաճէթասը յլա կաղէթալարընը արմագան օլան ապօթէկէրիմիզտէն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլըղընա կէօրէ նէհայէթ ագամ սաաթ 12յէ գատար կիւնլիւք կազէթասընը արմկրդ տա եա սաաթ 12տէն սօնրա եաթատ երթէսի կիւնիւ միւվէզզիմիզ կէթիրիր իսէ, գապուլ էյլէմէյիզ բէտտ ինմէ-սինէ, վէ քէմիկլէթի իքի սաաթը պիր մէք-թուպլա մաթպասմըզա իշչը էյլէմէսինի բէճա խուէրիզ։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ԿԻՍԵՕՄԸՆ ՎԷՖԱԹԸ ՎԷ ՎԷԼԻԻԱՀՏԸՆ

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐ ԻԼԱՆ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ

Շէհրիմիզ Այէմանիա սէֆիրի Մ. Բաստօվից՝ կէչէն սալը կիւնիւ Պապը Ալիյէ կիտէրէք Այէմանիա իմբէրա-թօրը Կիսեօմընն վէֆաթը միւնասէ-պէթիյլէ թարաֆը հիւբիւմէթը Սէ-նիյէտէն ըզհար պուլբլան ասարը թէկէճճիւհատտան տօլայը հիւբիւ-մէթը մէթպուէսի նամինա պէյանը թէչէքքիւր իթմիշ տիր։ Մ. Բաստօվից՝ եէվմը մէզքիւրտէ Մապէյնտէ տախի իչպու վազիֆէյի շիւքրկիւզա-րիի իրիա էյլէմիշ տիր։

Իմբէրաթօր Կիսեօմընն ճէնազէ ա-լայը պու կիւն Պէրլինտէ իճրա օրը-նաճաղընտան, շէհրիմիզ Այէմանիա սէֆարէթի տաիր միւթէվէֆանընն խսթրահաթը բուհու իչիւն քիլիսէ-տէ պիր տուա օգութ տուրաճաղ տրը։

* *

Միւթէվէֆա իմբէրաթօր Կիսեօ-մին վէֆաթը հագդընտա տիւնքի սօն բօսթա կազէթալարընտան նագ-լէն պու կիւնքի նիւսխէմիզին իչ սա-հիֆէյէրինտէ մալիւմաթը մուֆաս-սալէ վերիլմիշ օլուպ, օլ պապտէ Պէրլինտէն վերիլէն պաղը խուսուսի մալիւմաթ տախի պէր վէճճը զիր նէյր օլընը։

Իմբէրաթօրը ճէտիտ Ֆրէտէրիգ հաղրէթլէրի՝ զէվճէսի իմբէրաթօ-րիցա Վիգթօրիա իլէ պէօյիւք մէ-մուրիյնէտն Մ. տր Ֆրիտպէրկէ Եկլ Նօար նէյանընընն պիրէր գըլմասընը իթա էյլէմիշ տիր։ Միւշարէլէյհա իմբէրաթօրիցա՝ բէճագամընտա քէ-բիմէլէրի բրէնսէպէր օլտըղը հալտէ կէչէն բաար էրթէսի կիւնիւ միւ-թէվէֆա իմբէրաթօրընն զէվճէսի իմ բէրաթօրիցա Աւկուսթայը զիրբէթ իթմիշ տիր։

Նէրո Ֆոյէ Ալէքսանդրէ Զոյլոուկընն պէյանընա կէօրէ, բրէնս Պիզմարգ՝ իմբէրաթօր Կիսեօմա օլան իքիլաթ մուհապպէթի հասէպիյլէ վէֆաթընտան տօլայը ֆէվգէլատէ միւթէէս-սիր օլարագ էսկի խասթալարը թէ-ճէտտիւտ իթմիշ տիր։ Ֆօգամ. Շըվէյ նինկէր՝ բրէնսը միւշարէլէյհին պէ-հէմէհալ իսթիրահաթ իմէսինի թավսիյէ իթմիշ տիր։

Իմբէրաթօրը ճէտիտ Իւլիանիւ Ֆրէտէրիգ թարաֆընտան նէյր օր-նան էֆքէարը սուլհճուլանէ՝ Պէրլին էհալիսի թարաֆընտան նագապկը թարիֆ պիր մէսէրրէթլէ թէլագգը օլընմըշ տրը։ Հէր քէ՝ իմբէրաթօ-րը միւշարէլէյհին Եվրօբա սուլհ ու սալահընը իսիալ իտրմէսինի մէն իթմէյէ գարար վերտիկինի հիւքմ իտիյօր իմիշ։ Միւշարէլէյհին՝ պէ-յանանամէի մէգքիւրտէ, Այէմանիանընն ագտ իթտիկի իթթիֆագլարտան ասլա պահա իթմէմէսի տախի մէվ-զուը պահա օլուպ, պու սիւքիթին մանատսը օլտրը, վէ պունընն Բու-սիայա պիր թէքլիֆը իթիլաֆ մագա-մինտա իտուկի ումումէն զանն օլըն-մագտա իմիշ։

Պէրլինտէն չէքիլէն պիր թէլէկ-բաֆա կէօրէ, կէչէն ճումա էրթէ-սի կիւնիւ ասաքիը՝ իմբէրաթօր Ֆր-էտէրիգէ սատագաթ եէմինինի լճ-բա էյլէմիշ տիր։

Բաբա՝ իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգ իլէ վալիտէսի իմբէրաթօրլըգա Ավկուս-թայա վէ վէլիհահտը բրէնս կիսեօմա թաագիյէմ թէլէկրաֆլարը քէչիտէ էյլէմիշ տիր։

* *

Այէմանիա իմբէրաթօրընն վէֆա-թընտան իքի կիւն ագտէմ եավէրը հարպլարընտան բրէնս Անթուան Բաֆիվիլ՝ բրէնս տր Կալլն կիւմիւշ տիւլիւնի չէհրայինլէրինտէ հաղը պուլընմագ իւզրէ Պէրլինտէն Լոնտ-ռայա ազիմէթ իթմիշ իսէ տէ, իմ-բ բաթօրը միւշարէլէյհին վուգուը վէ ֆաթընա մէպնի, միւթէսավվէր օլան շէնլիքլէր իճրա օլունմայրպ, բրէնս տր Կալլն մարտ 10ընտա վու-գու պուլան կիւմիւշ տիւլունի միւ-նասէպէթիյլէ եալընը ֆամիլեաճա ճէմիյէթլէր վագը օլուշ, վէ պու ճէմիյէթլէրտէ Ինկիլիզ ասրլգատէ-կեանընտան վէ սիւֆէրաի էճնէպկ յէտէն ազ քիմսէլէր հաղը պուլընմըշ տրը։

* *

Վիէննատան չէքիլէն պիր թէլէկ-բաֆա կէօրէ, Աւսթրիա մէճլիսը մէպուսանը ազասընտան օրուպ Եա-հուտիլէր այէհինտէ պուլնմասը ի-լէ չէօհրէթեաց օլան Մ. Շէնէրէր՝ Եահուտի կազէթասը օլան Վիէնէ Թ-ագը-Ր կազէթասընն՝ իմբէրաթօր Կիսեօմին վէֆաթընը վուգու պուլ-մաղտան էվվել եաղմասընտան տօ-լայը հիտտէթլէնէրէք, կէչէն ճու-մա սապահրսը էքսէրիսի թալեպէ-տէն օլուպ քէնտիսի կիսի Եահու-տիլէր ալէյհինտէ խուսուսէթի պու-լընան 28 գատար միւէլլահ էրեֆգ-էրիյլէ մէզքիւր կազէթանընն մաթ-պասընա կիտիպ, էլինտէ գուրշուն պայլը պիր պասթօն պուլունտրը հալտէ իչէրիյէ կիրմիշ, վէ պիր օտա-տա էօնիւնէ չրգան 4 մուհարիբ իլէ պիր թէլէկրաֆ խատէմէսինէ խեթապէն «Սիրի կիտի Եահուտիլէր, Այէմանիա իմբէրաթօրընն վէֆա-թընը՝ մի պէքլէյօր իտինիզ. իչթէ սիզին իչիւն պու կիւն էէվմի մաշ-չէր տիր, տիզ իւսթիւնէ կէլինիզ» տէյէրէք թէհէտտաթա գրյամ իթ-միշ տիր։

Մուհարիրլէրտէն պիրի՝ «սէնի կիտի հայտուտ» տէյէրէք հէման Մ. Շէնէրէրին իւզէրինէ համլա իթ-միշ, վէ տիկէր մուհարիրը վէ միւ-բէթթիպլէր տախի իտտարնա եէ-թիշիպ, Մ. Շէնէրէրի տէմիր չու-պուգլա տարպ իթմիշլէր վէ եէրէ եաթրըմըշլար վէ մուախէրէն մաթ-պասընն գաբուսընտան սօգաղա աթ-մըշլար տրը։ Բօլիա՝ թահգիգաթա իսրթիտար իթմիշ տիր։ Գավկատա պուլընանլարտան պիրի աղրըճա եա-բալամըշ տրը։

* *

Սօֆիատան իչար օլընտրղընա կէօ-րէ, բրէնս Ֆէրտինանտ՝ իմբէրաթօր Կիսեօմին վէֆաթընա մէպնի քէնտի գօնաղընտա 3 հաֆթա բէտմը մա-թէմ իճրասընա գարար վերմիշ տիր։ Միւտտէթը մէզքիւրէնին իլէ օն կիւ-նիւ պէօյիւք մաթէմ վէ տիկէր կիսե-լերի նիմ մաթէմ իճրա օլընաճագ տրը։

«Պուլկարիսթան էմարէթի՝ Ալէ-մանիա իթթիհատընին պանիի գիչ-ըէֆի (հիմնադիր) օլան հաշմէթլու իմբէրաթօրընն վէֆաթընը թէէ-սիւֆլէ իսթիխպար իթտիկինտէն, Այէմանիա տէվլէթինին մաթէմը միլ-լիսինէ իչթիրաք էյլէր։ Պինապէ-բին էմարէթի նամինա իչպու թաա-զիլէնին տէվլէթին ֆախխիմնիզէ թէպլիղինի զաթը վալալէրինտէն ըէ-ճա էյլէրիմ։»

* *

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պէրլին 13 մարտ

Պէրլին կէզէթալարը՝ եէնի իմբէ-րաթօրընն պէյանանամէսի իւզէրինէ սէնաբեարանէ պէյանը միւթալէա իթմիշլէր տիր։

Բարիզ 13 մարտ

Իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգին պէյան-նամէսի՝ Բարիզ կազէթալարընտա սէնաբեարանէ թէլագգը օլընմըշ տրը։

Բէթերսպուրկ 14 մարտ

Ռուս կազէթալարը՝ իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգին պէյանանամէսինի մէտհ ու սէնա խոսուպ, մէզքիւր պէյան-նամէնին սուլհ ու սալահը թագ-վիյէ իթտիկինի զանն իսէյօրլար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սօֆիատան ախիրէն այլնան խա-պերլէրէ կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինան-տրն թահթր բիյասէթինտէ ագտր լճթիմա իտէն վիւքէյա մէճլիսլէրին-տէ, Բուսիա տէվլէթի թարաֆրն-տան տէրմէյյան օլանն թէքլիֆէ սօն տէրճէյէ գատար մուգավէմէթ օլընմասընա գարար վերիրմէսինէ իք-թիֆա օլունուպ, նէ՝ Սօպրանիէնին տավէթինէ նէ՝ տէ էհալիի Լմարէ-թին խսթիֆասը ըէյ վէ ֆիքբինէ տաիր պիր մէքթուպ գանտարմասը ըէյ ճէմ-յան իթմէմիշ տիր։

Ռէիսը վիւքէյա Մ. Սթամպուլօֆ՝ Սօֆիատա մուգիմ տիւվէլը մուազ-զամա ժէնէրալ գօնաօյսաբընտան պիր գաչընը այրը այրը կէօրիւպ, Պա-պը Ալի ճանիպինէն իճրա պուլբը-յան թէպլիղաթա գարչը նէ կիպի մուամէլէ կէսամ էրիլմէսի հաղդ-տա ըէյ վէ ֆիքբլէրինի սիւվալ իթ-միշ, վէ մուամիլէյհիմտէն պիր ի-քնի մուգավէմէթի ֆիքբինի թէչվիգ իսէյճէսինէ պիր լիսան գուլլանմշ-լար իսէ տէ, էքսէրիսի՝ Պուլկա-րիսթանընն տէվլէթը մէմպուէի մու-ֆախխամասբյա տիւվէլը մուազզա-մանըն ըէյ վէ գարարլարընա մու-խալէֆէթ օլընմամասը Պուլկարիս-թան իչիւն տահա խայրը օլաճաղը եօրունտա նասիհաթլարտա պուլըն-մըշլար տրը։

Քէզալիք մէվսուգէն ըիվայէթ օ-ընտրղընա կէօրէ, Պուլկար հիւբիւ-մէթի՝ բրէնս Ֆէրտինանտրն հիւբիւ-մէթի զայրը մէշրու օլտրղընա տարը վագը օլան պէտանաթը նագարը տիգ-գամա ամայաճաղընը վէ պիրճիմէ թէտապիրը թագդիգիյէլի հէր նէ տէ օլսա գուվվէթլէ ըէտտա ու տէֆ ի-տէճէկինի Սօֆիատա մուգիմ Ինկի-լիզ, Աւսթրիա վէ Իթալիա բօլիթի-գա մէմուրլարընա իչար իթմիշտիր։

Քէկա Տէրէ Նէ-ղին պէյանընա կէօրէ, Աւսթրիա, Ինկիլթէրա վէ Իթալիա տէվլէթլէրի՝ բրէնս Ֆէրտինանտրն հիւբիւմէթը ղայրը մէշրուէսի հագ-դընտաքի Բուսիանընն պէյանանամէսի-նէ իչթիրաք իթմէտիքլէրինի գա-թիէն կյանն էյլէմիշլէր տիր։

Տիւվէլը միւշարէլէյհիմ՝ Պուլկա-րիսթան մէսէլէսինին հալլինի ինթաճ իտեպկէճէք հէր նէվի մէքլիֆաթը գապուլէ հաղրը պուլընտրդլարընը, վէ ֆագաթ Բուսիա թարաֆընտան Պուլկարիսթան իչէրինէ տօղրուտան տօղրուլա միւտախէլէ օլընմասընը ասլա գապուլ իթմէյէճէքլէրինի պէ-յան իթմիշլէր տիր։

* *

Թայմզին Բէթերսպուրկ մուխպի-րինտէն ալտրղը մալիւմաթա կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինանտրն Սօֆիայը թէրք իսէճէկկինէ Բէթերսպուրկա գանա-թի հասրլ օլուպ, հաթթա Սագ-Վայտար խանէտանընա մէնսուպ պիր բրէնս տախի Պուլկարիսթան էմա-րէթի իչիւն նամզէտ կէսամ էրիլմէք-տէ իմիշ։ Մուխպիրը մումայիյհին պէ-յանընա կէօրէ, եկէր Բուսիա՝ պիր Օրթօսօքս բրէնս գապուլ իթ-տիրէմէզ իսէ պիր Բրօթէսթան նամ-զէտ գապուլ իտեճէք վէ լաքին Գա-թոլիք բրէնս ասլա գապուլ իթմէ-յեճէքմիշ։

* *

Թայմզին Սօֆիա մուխպիրի՝ Պուլ-կար վիւքէյասընտան պաղլարընա ախիրէն սիւվալլէր իրատ իտուպ, պու սիւվալլէրէ վերիլէն ճէվապլար տան անլայշրլորղընա կէօրէ, Պապը Ալինին իսթթրը ախիրի՝ նէ սէրայ վէ նէ գապիտէթօնն էֆքէարընը թէպլիղ իթմէմիշ տիր։ Պուլ-կար հիւբիւմէթի՝ բրէնս Ֆէրտինան-տրն Պուլկարիսթանտան կիթմէսինէ Պուլկարլարրն մուվաֆագաթ իթմէ-յեճէքլէրինի, չունքի բրէնս միւշ-բէլէյհի քէնտի մէմլէքէթլէրինին ա-սայիշ ու էմնիյէթը հալինէ պիր թէ-էմինաթ ատտ իմիտրլէրինի ճէվա-պէն պէյան ու իչար իտեճէք տիր։

* *

Պուլկարիսթան վէ Շարգի Բումէլի կէօմիւք մէսէլէսի հագդընտա հիւ-բիւմէթը Սէնիյէ իլէ Պուլկարիսթան պէ-յինինտէ ճէրէյան իտէն միւզաքէ-բաթ հէնուզ պիր նէթիճէյէ վասլ օլմամըշ տրը։

ՊԱՐՕՆ ՏԸ ՀԻՐՇ

Պարօն տր Հիրշին մէսէլէի մա-լիւմէի հիսապիյէսինին թէավիյէսի իչիւն իճթիմար մուգարրէր օլան հաքէմ՝ հէյէթի հագդընտաքի մու-գավէլէնամէնին (գօմբրօմէսսօ) ի-բրատէի Սէնիյէսի տիւն սուտուր իթ-միշ տիր։ Իչպու մուգավէլէնամէտ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Պարօն տր Հիրշին վագը օլան միւթալէպաթ-լարը միւնտէրիճ օլուպ, միւթալէ-պաթը մէղքիւրէ հագդընտա հէյէ-թը հաքէմ՝ քէնտի էֆքէարընը պէ-յան իսէճէք տիր։ Շիմտի իչ՝ մէզ-քիւր մուգավէլէնամէնին թարա-ֆէյնտէն իմզա իտրիմէսինտէ վէ պատէհու վագթը իճթիմարն թա-յինի մատտէէնտէ գալմըշ տրը։ Հալ պու՝ քի իչպու բէսամ մուամէլէ՝ Պապը Ալիյէ թէքլիֆ օլանն էէնի պիր սուրէթը թէսվիյէնին թէագ-դինտէն սօնրա իճրա իտրիճէք, վէ էկէր մէզքիւր սուրէթը թէսվիյէի ճէտիտ ճանիպը Պապը Ալիյտէն գա-պուլ օլընը իսէ իչպու հաքէմ ու-սուլինտէն պիճթապ սարքը նազար օլընաճագ տրը։

Տիկէր թարաֆտան Մոնթրէուիլն տախի Վիէննատան ալտրղը խա-պերլէրէ կէօրէ, մէզքիւր մէսէլէի հիսապիյէսինին՝ հաքէմ՝ հէյէթի իճ-թիմա իթմէքսիզին տախի թէսվիյէ իտրիմէսի մէմուլ օլուպ, հաթթա պու պապտէ իլա էմարէ տախի կէօ-բիւմիշ տիր։ Նէօլէ քի, Պապը Ալի-նին Պարօն տր Հիրշտէն թալեպ իթ-տիկի 20 միլեօն ֆրանգ 18 միլեօն-նա թէնզիլ օլընմը տրը։ Մալիւմ օլարրը վէճճէլ, կէչէնքի միւզաքէ-բաթտա Պարօն տր Հիրշ 15 միլեօն ֆրանգ իթմասընը թէքլիֆ իթմիշտիր։

ԲԷՅԺԻ

Թուսուսի խապերլէրէ կէօրէ, Բէ-ժի իտարէսի՝ Աւսթրիա–Մաճառիս-թան Բէժիսի իլէ ագտ վէ իսլա էյ-լէտիկի մուգավէլէ մուճիպնէճ մէ-մուրքը մէզքիւրէյէ պիր խայլի թիւթիւն կէօնտէրմէքտէ օլտրղը կիպի, Այէմանիա վէ Հօլանտատա տախի Բէժի մալինին սիւրիւմէսի ի-չին պաղը թէտապիր իթթիխաղ իլէ մահպէմահ օլ թարաֆլարա 1000 պալեա գատար թիւթիւն կէօնտէ-րիլմէքտէ տիր։

Բէժի թիւթիւնլէրինին Ռուսիա-տա տախի սիրիւլմէսի տիւշինիւ-լիպ, պիր գաչ այ էվվէլ Օսէսայա պիր աճէնթէ իլէ 5000 պալեա գա-տար թիւթիւն կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, Ռուսիա տէվլէթի՝ քէնտի թիւ-թիւնլէրինին թէգեիսար սարքը իչիւն ֆէվգէլատէ թէտապիրլեր իթթիխաղ իթմիշ օլմասընա մէպնի, կէօնտէրի-լէն աճէնթէ իլէ թիւթիւնլէր կէրլի-յէ կէլմիշլէր տիր։ Մամաֆիհի պու քէրրէ նիւմունէլիք օլարագ Պէճի-գայա կէօնտէրիլէն թիւթիւնլէր հիւսնր ըէվճ պուլմաղլա, թէտրի-ճէն Բէժի սարֆիյաթընն արթրպ, աթիսինին սուրէթը մաթլուպատ թէէմին իտրիմիշ օլաճաղը մէմուլ պուլընմըշ տրը։

Տէրսաատէթտէն Վիէննանընն Գո-ռէբանո Բուլէրնէ կազէթասընա ի-շար օլընտրղընա կէօրէ, Պապը Ալի իլէ Օսմանլը Պանգասը միանընտա պիր մուգավէլէ ագտ օլընըպ, իչպու մուգավէլէ ահքեամընա մէզքիւր պանգա՝ Ա.յոլն վիլայէթի վարիտա-թրընն պիր գրսմընը թէէմինաթ ասղ իտէրէք, Օսմանլը սէֆիրլէրի իլէ օրտուի Հիւմայունտա միսթահատմ էճնէպի զապթանընն դեկտեմբեր, յունվար վէ փետրվար մահաաթընը թէէտրիյ իտեճէք տիր։

———

Ռուսիա տախիլիյէ նազրը գօնթ Թօլսթօյ աղրը խասթա օլուպ, հա-լինտէն բէք զիյատէ էնտիչէ օլընը-յօր ըմըշ։

———

Ճէնուպի Ամերիգատա Արժանթին ճիւմհուրիյէթինին բայթախթը օլան Պուէնոս–Այրեզ շէհրինտէ պիճիւմէ քիլիսէ պաշ բաբազլարը՝ բէք տուն ֆիյաթտա Գուտտասը Շէրիֆ թագ-տիս իթտիքլէրինտէն տօլայը թա-թիլը էշշալ (գործաթուլ) իթմիշ օլտրգլարընտան, պիր խայլի կիւն-տէն պէրու քիլիսէլէր գաբալը օլուպ գամբանալար չալընմայօր ըմըշ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Բարիզ 15 մարտ

Հարպկէ նազրը ժէնէրալ Լօժրբօ-նըն բէտմի կազէթատա նէշր օլունան պիր բաբօրթասընա նազարէն, ժէնէրալ Պուլանժէ ախիրէն իչ տէֆա պիլա բուհսաթ Բարիզ կելմիշ տիր։

Ժէնէրալ Լօժբրօ՝ նիզամաթը ասքէ-րիյէ խիլաֆընտա օլան հարէքէթը մէզ-քիրէնին վէխամէթինէ պինաէն, ժէնէ-րալ Պուլանժէնին մէմուրիյէթինտէն ազ իտրիմէսինի թէլիֆ իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Լօժբրօնընն իչպու բաբօր-թասը՝ բէհսը հիմմուր բէտէրի օլուպ 86 եաբընտա պուլունան Մ. Գարնօ՝ կէօ-յիւս էնմէսինէ միւպթէլա օլմուշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ախիրէն վէֆաթ իտէն Պապը Սէրասքերի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսի բէիսը էվվէլի Ալի բաշանընն եէրինէ բրիսաէթը մէզքիւրէյէ պա իրատէի Սէնիյէ Պենկազի վալիի էս-պագը ֆէրիդ հաճի Բէյնտ բաշա հազրէթլէրի թային պուլբըմշ տրը։ Բաշալի միւշարէլէյհ՝ Մանասթիրտա պուլընմաղլա, Տէրսաատէթէ կէլմէսի՝ մագամը Սէրասքերիտէն պա թէլէկ-բաֆի էմր օլընմըշ տրը։

—Ինկիլթէրա սէֆիրինին զէվճէսի Մատամ Ուալթ՝ տիւն Գասրմբաչա-յա պիլազիմէ, Գասրմբաչա հարիգ-զէտէկեանընա պիր մդդտար իտեէ պիլէյէի տաղրեմիշ վէ պունլարրն հավի օլտրգլարը մէպալիղի ալտագ իչիւն Պէյօղլընտա թախսիս էյլէ-տիկի մահալէ միւրաճաաթ իթմէյէ-րինի թէնպիհ էյլէմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ վէ թաշրալարտա իգամէթ իտէն մուհաճիրլէրին 20 եաշընտան եօգարը օլանլարընտան իչպու մարտտան իթթիպարէն ասքէր ալընմասը խուսուսնա իրատէի Սէ-նիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Իւսքիւպտէն չէքիլէն խուսուսի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իլթիսագ խաթլարը ինչաաթ գումբանեասը միւհէնտիսլէրինտէն Մ. Ատլէր՝ Իւս-քիւպտէ գաթլու թէլէֆ իտիրմիշ տիր։

—Բէժի միւտիրը ումումիսի Մ. Օ. պուանօ՝ եարընթարիզկ կիտեճէք տիր

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւն Գատէքէօյ Ս. Թագաւոր քի-լիսէսինտէ, էրքէք վէ գատրն պիր խայլի էհալի հազրը օլտրղը հալտէ, Վարդանանց եօրթուսը իլէ պէրա-պէր մահալլի Արամեան մէքթէպի-նին թէէսիսինէ միւսատրգի 14ունճի սէնէսի եէվմը մախսուսը իճրա օ-ընմըշ, վէ քիլիսէի մէզքիւր քարոզի-չի Ա.յմպէան Գեր. Ֆ. Եղիշէ վար-դապետ իչպու զիյնէթէ իճրան բի-յասէթ էյլէմիշ տիր։

Բասիմէի մէզքիւրէտէ խարիճտէն քիմսէյէ իրատը նումէթ իթթիրիմէ-յիպ, եաբընը չակիրտանը մէքթէպ թարաֆընտան նումէգլար սէպլէնմիշ վէ նաղմէլէր թէրէննիւմ օլընմըշտը։

Ղունլարը խիթամընտա Նախա-գահ Ս. Հայր՝ իրատը քէլամ իլէ, մէքթէպը մէզքիւրը ինչարանա սէ-պէպ օլան Կիլլէկեան, Մանուկ-եան վէ սարբէ խանէտանլարը իչիւն տուվայար օգունմըշ վէ սաաթ 5տէ զինէթէ խիթամ վերմիշ տիր։

———

Տէֆաթլէ իլան օլընտրղը իւզրէ, թահթը հրմայէի հազրէթը թաճ-տարիտէ օլարագ Միացեալ Ընկե-բութիւնա իանէթէն իթթաար մու-գարրէր օլան պէօյիւք պալոնն՝ պու-ագշամ Պէյօղլունտա Եէնի Ֆրանսըզ թէաթրօսընտա էմալինէ ֆահգ պիր ըէվշագ վէ իհմիյամա իճրա օր-նաճաղընը իսիմ բ իլ, պունընն մու-վաֆֆագիյէթը թամմէյէ նարիյէ-թի իչիւն գօմիթէի մախսուսը թա-բաքինտան հիշ պիր սայ ու դայրէթ տրիրզ օլընմատրղընը վէ թէրթի-պաթ ու թէգեիճաթը մուքէմմէլէ իճրա վէ թէհիյէ իտիրլիկինի պէ-յան իսէր, վէ պէօյիւ պիր թէչէպ-պիւսը մէարիֆքէրվերանէնին բաղ-պէթ վէ թէշվիգաթը ումումիյէ մաղհար օլաճաղընը գավիէն իւմիտ էյլէրիզ։

ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ
ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿԵԱՑ

Վ—ԵՐ—ՅԵ—Լ

Հասարակաց Կրթութեան բարձր Նախարարութենէ.

Թէրագրյաթը ճիտտիյէ վէ սէմէ-րաթը մէշհուտէսիյլէ ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա թէէսիսաթը իւմիյէի միլլի յէմիզ արասընտա պիհագգընն պիր մէվ-գբի ալի իհրազ իտէն իչպու լիսան մէք-թէպինին տէրսլէրինէ էօնիւմիզտէքի բա-զար էրթէսի կիւնիւնտէն իթթիարէն մունթազամէն պէտ օլընաճագ տրը։

Մէքթէպին տախիլի լիսանը Ֆրան-սըզճա օլտրղը կիպի, էրոնէյինին սու-հուլէթլէ թահսիլի իչիւն տախի կէճէլի կիւնտիզլի օլարագ պիր Ֆրանսըզ սէր մուպասբրը իւլ իքի տէ Ֆրանսըզ չօ-ճուգլարը մէքթէպէ թէտարիճ օլընմըշլար տրը։

Մէճպուրի օլան Էրմէնի, Թիւրք, Ֆը-րանսըզ լիսանլարը իւլ փիզը հիսաբ, ու-սուլը տէֆթէրի վէ պունլարա միւմա-սըլ քէզա ումուրը թիւճճարիյէնին բու-հը մէսապէսինտէ օլան պաղը իւլումը լազրմէի մուհիմմէտէն մասատա, իսթի-յարի օլարագ տախի Ինկիլիզ, Այէման վէ Բուսի լիսանլարը թէտրիս օլընմագտա տրը։ Վէլհասիլ կէրեգ թաշրալարը վէ կէրեգ իսթիգպալարընը թիճարէթլէ թէէմին իտէճէք օլան էրպապը չէպպա-նընըզ իչիւն պէտյէլ պիր մէքթէպին մէզկէթ վէ մուհասէճաթը զաթէն տէրքեար պուլընտրղընտան, պու պապ-տէ թաթվիլը քէլամտան սարքը նա-զար օլընը։ Տահա թաֆսիլաթը վէ միւքէմմէլ մալիւմաթ իսթէյէնլէր Գում Գաբուտա չըմէնտրքիէր մէվզքը գուր-պինտէ էօրտէլի Պագդալ սօգաղընտա 15 նումէրօ իլէ մուրագգամ մէքթէպ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ իտէպ-լիրլէր։

Հէնարէլ—Տնօրէն
Տ. Մ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ
2—1

ԱՕՆ ԲՕՍՊՈՐՈՍ

ԻՄԲԼՐԱԹՈՐ ԿԻՍԵՈՄԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Ալէմանիա Իմբէրաթօր Կիսէոմըն կէչէն ճումա սապահրոր վուգու պուլան վէֆաթը վէ անը միթէկագրպ պաղը վուգուամբար հագդընտա կազէթամրզտա պուլնտան ագտէմ ըէյ տէր ըէյ հէր նէ գատար տէրմը մալիւմաթ իթմիշ խէք տէ, տիւնքի բօսֆա իլէ մէվրուտ իվրօբա կազէթալարընտա, վագտաի միթիէսսիֆէի մէգքիւրէյէ տարիր կէօրիւլէն պաղը Թաֆսիլաթը տախի պէրվէճէը աթի նագլ ու տէրճ իտէրիզ։

Պէրլին 9 մարտ. — Տիւն սապահ իմբէրաթօր տուհտա զիյատէ սիւքիւնէթ իւզրէ իսի խսէ տէ, գուվվէթինի քէսպ իտէմիշ խոր։ Սաաթ 2 բատտէլէրինտէ իմբէրաթօրիցա լէլ Պատ կրանտիւշէսի օլան քէրիմէսինի գապալ իտէպլիմիշ, վէ միւշարէլէյհա քէրիմէսինէ՝ թամամ իտուպ թիմէտիկինի սիւվալ էլէմիշտիր։ Քէզա իմբէրաթօր՝ բրէնս Պիզմարգլա էրէյիճէ ուզուն պիր միւքաալէմէտէ պուլունմիշ սրը։ Սաաթ 3տէ սէրայըն վահի Քէօկէլ իմբէրաթօրին նէզտինէ կիտիպ «Հարորդութիւն» վէրմիշ տիր։ Պու սրբատա քիրիսէլէրին գաբանալարը չալնրպ, իմբէրաթօրը վէֆաթ լիթիգինի, պիր չոգ սաաթլարտան պէրու սէրարը անիտէ բարիթանտա տէվրան իթմէյէ պաշլամիշ սրը։ Իմբէրաթօր՝ 2 սաաթ գատար պարլը գալմրը օլորզնտան, պիր չոգ կաղէթալար՝ իւվէլէր չրգարարադ իմբէրաթօրը վէֆաթ իթմէտիկինի, պիր չոգ սաաթլարտան պէրու սէրարը էօնիւնտէ սաղանագ եաղմուրը ալրնտա պէքլէյէն քիւլիթէլի էհալիյէ իլան իթմիշլէր տիր։ Սաաթ 7է տօղրու իմբէրաթօր արլրպ էէմէք իսթէմիշ օլմաղա, միւշարէլէյհէ սորիտտա իլէ պիր գատէհ չամանա վէրիլմիշ տիր։ Իմբէրաթօր մէգքիւր չարապը պիր եուտուտտա իշմիշ վէ մուախխէրէն պիր եուտուրթա եէյիպ իւզէրինտէ պիր տէ գահվէ իշմիշ տիր։ Իմբէրաթօրտա էբէյիճէ պիր էյիլիք կէօրիւնիպ, հաթթա պիր արա այաղա պիլէ գալգմագ իսթէմիշ խսէ տէ, հէքիմլէր բաղի օլմամրշ։ պունընա պէրապէր օ արա ֆրանթտան իսթիֆատէ օլընարաղ եաղմաղը տիւզէլմիշմ, վէ կէճէ եաբրսրնա տօղրու իմբէրաթօր ուլուսրշ սրը։

Պէրլին 9 մարտ.— Իմբէրաթօր Կիսէոմ պու սապահ սաաթ 8½տա վէֆաթ իթմիշ տիր։ Կէճէ զանֆիյէմ՝ քէսպր իշլիիատտ խուպ, հէքիմլէր իւմիտլէրինի քէսմիշլէր խոր։

Իմբէրաթօրըն էնանի վէֆաթընտա, էյան բարիմ ախիրտա պուլրնան պիրիւմէ խանէտտան իմբէրաթօրի ազատը եաղմաղը էթրաֆրընտա միճթէմի պուլրմագտա իլտիլէր։ Իմբէրաթօրըն ճէնազէսի՝ էյան քէնտի եաղմագ օտասընտա եաթմաղը իւզէրինտէ պուլրնրպ, իւզէրինէ պէյազ պիր չորշա էօրթիւլմիշ վէ էթրաֆրնտա տա մուշարբ եապրմրշ սրը։ Ճէնազէնին չէհրէսինտէ պիր սիրիւնէթ վէ լէմֆէթ վարրը։

Բրէնս վէ բրէնսէսլէր սաաթ 10 տան ոօնրա սէրարտան միֆարէգաթ իթմիշլէր տիր։

Պու կիւն Պէրլին պօրտասը գաբանմրշ սրը։

Պէրլին 10 մարտ.— Իմբէրաթօրըն ճէնազէ ալայը 15 կիւնտէն էվվէլ Պէրլինտէ վուգու պուլմայաճագ տրը։ Իմբէրաթօրըն սօն արզուսը մուճիպլինճէ Շարլօթենպէրկ սէրայընտա տէֆն օլընաճաղը մէրվի տիր։ Ճէսէտի եաբրն եա բազար էրթէսի պահարլանաճագ տրը։ Մուալլիմ Պէկան՝ իմբէրաթօրըն եիւղինին գալբպինը չբգարմրշ, վէ բէտատ՝ վէրնէբ իլէ պիր ֆօթոկրաֆճը տա սօն պիր թասվիրինի չէքմիշլէր տիր։ Իմբէրաթօր՝ պէյազ պիր կէօմլէք վէ պու կէօմլէյին ալթնտան գըրմզը իրէքտէն պիր եէյէք կիյինմիշ օլորը հալտէ տէմիր գարօլասը իւզէրինտէ եաթմրշ վէ պու դարօլա հէր չիէքլէրէ էօրթիւլմիշ տիր։ Կէօյսինին իւզէրինտէ պիր խաչ իլէ պիր պուբթի մէվզու տրը։ Ցիւն աղշամ՝ սաաթ 7տէ իմբէրաթօրիցա լէլ պիճիւմլէ խանէտտան իմբէրաթօրի հազրը օլորգլարը հալտէ սէրրանը պիր սալօնընտա ճէնազէ տուրարը օղունմրշ տրը։ Պու կիւն տէ ուլու քիրիսէտէ պէօյուք պիր այն իճրա օլընաճագ տրը։

Իմբէրաթօր թէպիմը բուհ իտէր իթմէզ, սէրարը իւզէրինէ եարբմ պարագ չէքիւրէք էհալիյէ իլանը վէֆաթ օլընմրշ, վէ էվաքինը էմիրիյէյէ տէ սիյահ թիւլէ պիւրիւլիւ պարագլար չէքիմրշ տիր։ Շէհրին հէր վագթքի հալի թէպէտտիւլիթմէյիպ, բէք ազ տիւքքեան գարանմրշ տրը։

Պէրլին կազէթալարը իմբէրաթօրըն սօն տագիդալարը հագդընտա պէր վէճէը աթի պաղը թաֆսիլաթ վէրիյօրլար։

Բէնճէնպիհ ագշամը սաաթ 5 բատտէլէրինտէ իսսթանբուլ հալի բէք ֆէնա օլուպ, թէքմիլ խանէտտան իմբէրաթօրինին հուզուրընա հէքիմլէր՝ նապզլարըն ֆէնա հալտէ աթարընը պէյան իթմիշլէր տիր։ Հէր քէս միւշարէլէյհի էօրմիւշ զանն իտուպ, վախզ Քէօկէլ տախի տուվալար օգումաղա պաշլամրշ, վէ «Ցիսուս՝ իւմիտը գավիմիզ տիր» ֆգրասընա կէլտիկինտէ, իմբէրաթօր այրլրպ քէնտիսի տէ «Էվվէթ, Ցիսուս իւմիտը գավիմիզ տիր» տէմիշ տիր։ Պատէհու իմբէրաթօր պաղը թաթլը շուրուպլար իչիպ խայլիճէ քէնտիրի պուլմրը, վէ բրէնս Կիսէոմ իլէ միքեալէմէ իտուպ, Ալէմանիանը ահվալը բօլիթիգէյէսինտէն վէ թանզիմաթը ասքէրիյէսինտէն պահս իթմիշ տիր։ Միւշարէլէյհ՝ Ֆրանսատա Ալէման օրտուսընա թագիտ ու իմթիսալ իտիրտիկինի տախի իլավէթէն պէյան էյլէտիքտէն սօնրա, շուսէօղլէրի սէօղլէմիշ տիր։

«Լաղըմ տրը··· լաղըմ տրը քի, մուհաֆաղատ սուբհ իչիւն հէնուզ եաչարմ··· եաչամալը··· Սուբհ իւզրէ պուլընաճաղրզ··· Ռուսիա իմբէրաթօրը պանա պէօղլէ վատ իթտի··· Սէօզլունի թուրմալը տրը, եօգսա իմբէրաթօր Ֆրանսուա ֆօզէֆ իլէ գըլըճըմը չէքքերիմ, վէ օ զէման, օ զէման···»

Սաաթ 6 սուլարընտա տահա զիյատէ պիր էյիլիք միւշահէտէ օլունրպ, Պատ կրանտիւշէսինին՝ բէտերինէ «պէնի թանրյօրմրսրն» տէյու սիվալինէ իմբէրաթօր՝ «Էվվէթ» ճէվապընը վէրմիշ տիր։ Սաաթ 7յէ տօղրու իմբէրաթօր՝ բրէնս Կիսէոմ իլէ թէքրար ասքէրիլիք իշլերի իւզէրինէ միքեալէմէ իթմիշ վէ լագըրտրլարը օ անտէ գալէմէ ալընմրշ տրը։ Նէօվպէթ՝ պաղէն լագըրտրընը գարըշտրրյօր իտի խսէ տէ, թօրունընն սիվալէրինէ այզգ վէ միսէրրահ պիր սուրէթտէ ճէվապ վէրիյօր իտի։ Օ զէման Պատ Կրանտ տիւշէսի՝ իմբէրաթօրա «եօրուլմայարը» տէյու պէյան իթտիքտէ, իմբէրաթօր Կիսէոմ «Արթզգ վագթըմ եօգ» տէմիշ, վէ հէնուզ ադը պաշընտա իքէն սօն սէօղլէ պու օլմուշ տրը։ Պատէհու տակիկն գամրշ, վէ սապահ սաաթ 2տէն իթիպարէն սայրլամաղա պաշլայրպ։ տէֆաթէլէ «Ֆրից(1), սէվկիւլիւ Ֆրից, պիր քէրրէ տահա» սէօզլէրինի սէօղլէտիկի իշլիտիմիշ տիր։ Սապահ սաաթ 4տէ հալէթի նէղ (ճան չէքիշմէ) պաշլարպ, թէքմիլ խանէտտան իմբէրաթօրի՝ պունտան խապէրտար օլորգտա, սօն նէֆէսինի վերրինճէյէ գատար եաթաղընրն էթրաֆրը իհաթա իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօր ճան վէրտիկի սրբատա վագթ վագթ հէնուզ իչարէթլէր իտիյօր ըմշ։ Սաաթ 6½ տա նէֆէս ալըպ վէրմէսի տահա աղըրլաշրպ, սաաթ 8ի 28 տագիգա կէչէրէք թէսլիմը բուհ իթմիշ տիր։ Պու էսնատէ իմբէրաթօրիցա՝ պիր սանտալեատա օֆուրուպ իմբէրաթօրըն ելինի էլինտէ թուրմագտա վէ վարը Քէօկէլ տախի տուվալար օգումագտա իտի։

Բէնճէնպիհ կազէթասը՝ չարշէնպիհ վէ բէնճէնպիհ կիւնէրի հագդընտա պու սապահ թաֆսիլաթը աթիյէի նէշր իթմիշ տիր։

«Զարշէնպիհ կիւնիւ գուվվէթի քէսիլմէկէ պաշլամշ օլորզը հալտէ իմբէրաթօր՝ բրէնս Կիսէոմ իլէ տէֆաթլէ վէլիհահրն ահվալը սրհհիյէսինտէն վէ ումուրը սիյասիյէ վէ ասքէրիյէտէն պահս ու միւքեալէմէ իթմիշտիր։ Բէնճէնպիհ կիւնիւ Պատ կրանտիւք վէ կրանտ տիւշէսիլէ պէրապէր կէճճ բրէնս Լուլինին վէֆաթը հագգընտա գօնուշմրշ տրը։ Էօլէյին պաշ վէքիլի չաղըրրպ անընտա բօլիթիգա իւզէրինէ միւքեալէմէ իթմիշ վէ միւշարէլէյհէ պէյանը թէչէքքիւր էյլէմիշ տիր։ Մուախխէրէն իմբէրաթօր սայրգլամաղա պաշլայրպ, գուվվէթ վէ սէսի աղալմրշ վէ սաաթ 5տէ զաաֆ նիհայէյի տէրէճէտէ պուլընմրշ տրը։ Խանէտտանը իմբէրաթօրի, պաշվէքիլ, մարբէշլ Մօլթքէ, խանէտտանը գրալի նաղրրը վէ մապէնն մէմուրինը քիրամը՝ հալէթը նէզտէ օլան իմբէրաթօրընն օտասընտա պուլընմագտա իտիլէր։ Իմբէրաթօր՝ հէքիմլէր թարաֆրընտան գալտրրրպ, իմբէրաթօրիցանընն էրինի թուրմրշ տրը։ Պատ կրանտիւշէսի իլէ բրէնս Կիսէոմ՝ եաթաղընն պաչը ուճունտա տուրույօրլար իտի։ Սաաթ 5½տա իմբէրաթօր արլրպ մարբէշլ Մօլթքէյի վէ բրէնս Կիսէոմ իսթէմիշ վէ անլէրե օրտուտան, Բրուսիա միլլէթինտէն, Ալէմանիա իսթթիֆագլարընտան վէ մուհարեպէ իհթիմալինտէն պահս իսթմիշ տիր։

Բէսմի կազէթա կէչէն ճումա գիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա իմբէրաթօր Կիսէոմնն վէֆաթընը բէսմէն իլան իթմիշ տիր։

Ալէմանիանընն Բէյլիթակ մէճլիսի՝ օ կիւն էօյլէնտէն եարբմ սաաթ սօնրա ադը իճթիմա խուպ, պիրճիւմէ ազա վէ սամիուն այագտա օլորզգլարը հալտէ բրէնս Պիզմարգ նութգը աթիյի իրատ իթմիշ տիր։

«Զաթէն մալիմինիզ օլորզը վէճճ իլէ, հաչմէթլու իմբէրաթօր Կիսէոմ հազրէթլէրինին սաաթ 8½տա թէսլիմը բուհ իմտիկինի բէսմէն սիզէ թէպլիզ իթմէք վազիֆէի միթէսսիֆէսիլէ միւքէլլէֆիմ։ Պու վագտտան տօղրը Բրուսիա թախթը, վէ Գանունը Էսասի իմբէրաթօրի ահվալինճա իմբէրաթօրլրգ մանէտտի՝ Բրուսիա գրալը հաչմէթլու Իւլիհնճի Ֆրէտերիք հազրթէրինէ ինթիգալ իթմիշ տիր։ Ալորզըմ թէլէկրաֆ խապէրլէրինէ կէօրէ, հաչմէթլու իմբէրաթօր վէ գրալը լահրգ հազրէթլէրինին եարբն Սան-Ռէմոտտան հարէքէթլէ, մատտէթէն միդթաղի օլան միւտուէմտէ պուրայա Պէրլինէ միվասէլէթ իտէճէկինի մէմիրմ իտերիմ։

«Միւթէվէֆա հաչմէթլու հիւքիւմ տարտան՝ սօն կիւնլերինտէ, վէ հայաթրնրն նիհայէթինէ գատար չալըշմաղա գուվվէթի պուլընտրընա տէլիլ ու իսպաթ օլմագ իւզրէ պիր իմզա ախզ իթմիշիմ տիր քի, պու իմզա պուբատտա էօնիւմտէտիր, վէ պու իմզա իլէ, Բարլամէնթ ընրն իքմալը միւզաքէրաթընտան սօնրա, եանի պու կիւն վէ եա եարընն Բէյլիթակ մէճլիսինին միւտուէթը իճթիմայիյէսինի թաթիլ իթմէյէ մէճբուրիյէթի վար տրը։ Իսմինին եարընդզ իլը հրուֆաթընը իմգա իթմէսինի իմբէրաթօրը միւշարէլէյհէ ըճճա իթտիրիմ։ Պու սրբատտա հալզ օլորզրմ սրֆաթը բէսմիյէմ հասէպիլլէ, եֆէնտիմին եանի պիրինճի Ալէմանիա իմբէրաթօրընն վէֆաթընտան պէնճէ հասրլ օլան հրսսիյաթը չախսիյէյի պէյան իտէմէմ։ Զաթէն լիւզումտա եօգ տրը, զիրա տէրունիմտէ հասրլ օլան հրսսիյաթ՝ հէր Ալէմանրն դալպինտէ մէվճուտ տրը։ Մամաֆիհի սիզէ չու գատարընը պէյան իտէրիմ քի, միթէվէֆա էֆէնտիմին ֆամիլեաճա տիւշար օլտուղը նիճճէ ըզտրրապաթ միանընտա իքի չէյ քէնտիսինի խօշնուտ վէ միթէսլլի պրագմրշ տրը։ Պիրինճիսի շուտրը քի, պիր տանէճիք օղու օլան խալէֆինին եանի հիւքիւմտարը լահրգրմրզրն խասթալրզը՝ եաբնրզ Ալէմանիանընն տէյլէ, պիլթիւն ճիհանընն թէվէճճիւհինի ճէլալ իթմիշտիր։ պու պապտ տահա պու կիւն Նիւեօրգտան պիր թէլէկրաֆ ալտրմ։ Ալէմանիա խանէտտանը իմբէրաթօրի՝ պիլճիւմէ ագվամնն էմնիյէթինի նէ տէրէճէյէ գատար քէսպ իմմիշ օլտրզընա թէվէճճիւհը մէգքիւր պիր տէլիլ ու խսպաթ տրը։ Իմբէրաթօրընն ուզուն միւտտէթլի սալթանաթընտան Ալէման գավմնա պու պիր միրաս տրը։ Հէր նէ օլուրսա օլսուն, խանէտտանը միւշարէլէյհին քէսպ իթտիկի իչպու էմնիյէթի՝ միլլէթի ինթիգալ իտէճէք տիր։ Իքինճիսի տէ չուտրը քի, իմբէրաթօրը միւշարէլէյհէ՝ միւտտէթը հայաթընտա պաչրճա էսէրի օլարագ պաչա չրգարմաղա մուվաֆֆագ օլտրզը Ալէման գավմիյէթինին քէսպը իւմրան ու մէթանէթի իմմէսինէ նաղրը մէճմունիյէթլի պագրզ, պիր չոգ միւքիրլի վէ ըզտրրապաթ արատտտա անընը միթէսլլի օլմուշ տրը։

«Շու սօն հաֆթարտտա պու թէսէլլիյէ էն զիյատէ մէտար օլան չէյ չու տրը քի, պիրճիւմէ սիւլայէլէր, պիրճիւմէ Ալէման հիւքիւմտարը միթթահրտէսի, Ալէման խանէտտանընը պիրճիւմէ չիւպէլերի, Բէյլիթակ մէճլիսինին պիրճիւմէ ֆրգտալրը՝ Ալէմանիա տէվլէթինին խաթիպալընը հէր թէհլիքէյէ գարը թահմը թէհլիտնէ արմագ իչին հիւքիւմտարը միթթահրտէնին պիզզրուը թալեպ իթտիկի չէյլ իմմիֆագը արա իլէ դապուլ վէ թատտիգ իթմիշլէր տիր։ Պու չէյ իմբէրաթօրա բէք պէօյիւք թէսէլլի օլմուշ տրը։

«Միւթէվէֆա հիւքիւմտար իլէ տիւն իճրա իթտիկինի պիր միւքալէմէտ, միւշարէլէյհ հազրէթլէրի՝ մէպուսանը միլլէթին պուբատտա միւթթէֆիգէն պէյան իթտիքլէրի բէյ վէ գուբատան անլաշրլրզը վէճճէլ, թէքմիլ Ալէման միլլէթինին իմմիհտատու իմմիֆագը քէնտուլէ նէ տէրլէճէ մուհիպը խօշնուտի վէ մէմանէթ օլորզընը զիբր իթմէտե խոր։ Զանընմ հէր պիրինդ՝ միթթէվէֆա հիւքիւմտարընն հրսսիյաթը ալիյէսի հագգընտա վագը օլան չգուշահատէթիմի մաէլմէմնունիյէ մէմլէքէթինիզդ գատար կէօթիւրէճէքսինդ։

«Միւթէվէֆա հիւքիւմտարտա թէճէհուիմ իմմիշ օլան չէճաաթը գահրամանանէնին, հրսսիյաթը միլլիէնին վէ հէր չէյտէն էվվէլ վաթան ուզրընտա վագիֆէչինասի միսմագիմանէնին՝ սէվկիւլիւ իմբէրաթօրըմզդան թէքմիլ միլլէթէ մէրաս գալմասընը թէմէննի իստը, վէ ճէնաղը Հագգըն նուսրէթ վէ մուավէնէթիլէ պու միրասը կէրէք հարպ վէ կէրէք սուլհտա հրթզ էյլէյէպիլէճէկկիմիզի իւմիտ էյլէրիմ։»

Պատէհու Բէյլիթակ բէիսի՝ իրատը քէլամ իլէ իմբէրաթօրընն վէֆաթընը մաէթթէէսսիֆ պէյանտէն սօնդրա, ալէմէթը մամէմ օլմազ իւզրէ իճթիմաը մէգքիւրը թաթիլ իթմիշ տիր։

Բրէնս Պիզմարգ՝ նութգընա բէք զիյատէ պիր սիւքիւնէթը գալզ իլէ պաշլամրշ խսէ տէ, պիր ազ սօնրա քէնտիսի թուրթամալրպ սէսի գըսրմրշ վէ պիր գաչ տէֆալար սէօզիւնի քէմէյէ մէճպուր օլմուշ տրը։ Մէպուսանընն չօղր աղլամրշյար տրը։ Եալընզ մարբէշլ Մօլթքէ՝ մէվզիի խիթապէթինն ալթնտան ֆիթուրզգա վէ սանէմմիսալի ալագտա տուրմագտա պուլընմրշտրը։ Պաշ վէքիլ՝ մէվզիի խիթապէթինն էնտիկինտէ, մարբէշլ Մօլթքէնին էլինի սըգմրշ, վէ «դավի տուրալրմ, վազիֆէմզի իճրա իտէրիմ» տէմիշ տիր։

Բրէնս Պիզմարգըն զէվճէսի՝ իճթիմար մէգքիւրը հէյէճանլարընտան գօճասրնն ահվալը սրհհիյէսինճէ պիր ֆէնալրգ վուգուր դօրգուսընա մէպնի Տօգթ. Շվէյնինկէրի մէճլիսէ կէօնտէրմիշ խոր։

* *

Պէրլին 11 մարտ.— Իմբէրաթօրընն նաչը պահարանմրշ օլմաղլա, Տօմ քիլիսէսինէ նազլ իլէ օրասա ենզարը ամմէյէ թէչիր իտիլճէճը իսէ տէ, իմբէրաթօր Ֆրէտերիք՝ թէչրիֆաթ նազրը գօնթ տը էօլէնպուրկա պիր թէլէկրաֆ չէքերէք, բէտերինի քէնտի էօլիւմ եաթաղընն իւզէրինտէ կէօրմէք արզուսընտա պուլընտրընը պէյան իթմիշ օլմաղլա, ճէնազէ պու կէճէ եարբսը մաչալալարա Տօմ քիլիսէսինէ նազլ օլընտաղա գարար վէրիրմիշ տիր։

Իմբէրաթօրընն եաթաղը էթրաֆրընա պէյազ կիւլլեր սերիլմիշ վէ պաչընա սիյահ թիւլ իլէ էօրթիւլիւ հուրմա տալլարը վաղ իտիրմիշ տիր։

Իմբէրաթօրընն նաչընը նէօվպէթլէ ժէնէրալար պէքլէմէքտէ օլուպ, պունլար 6 սաաթտա պիր տէյլիյօրլար։

Պէրլին 12 մարտ. — Իւզէրի ալթան իչէմէլի զրբմրզը դաաիֆէ էօրթիւլիւ թապութը հավի օլան ճէնազէ մէվզու (պատուանդան)՝ Տօմ քիլիսէսինտէ ինչա ու թէէսիս օլընմրշ տրը։ Մէվզու մէզքիւրընն 4 թարաֆրընտա զարէթ միւքէլէֆ իսքէմլէր իւզէրինէ մէվզու վէ եանմրշ մամար ակքիլի 3էր չամանա վաղ իտիրմիշ տիր։ Ճէնազէյէ խասսա ասաքլրի պիրինճի ալայը իւնի ֆօրմասը կիտիրիրիպ իւզրինէ իմբէրաթօրզրդ մանթօր էօրթիւրմիշ վէ կէօրունէր էկլ նօար, Մէրիթ վէ Գրօա տը Ֆէր նիշանլարը մէվզու պուլընմրշ տրը։

Իմբէրաթօրընն զէմանը սալթանաթընտա խասթ ալրզ վէ գաղտա տուչար օլան ամէյէ մուավէնէթէն սիկուրթա ուսուլի թէէսիս իտիրմիշ օլմաղլա, քէնտիսինէ չուբրկուզար օլան 180,000 գատար ամէլէ՝ Տօմ քիլիսէսինտէն Շարլօթենպուրկ մագպէրէսինէ գատար սաֆպէսթէի սէլամ ուլեմիրամ օլմագ նէյէթլինտէ իմիշլէր։

* *

Գրէյնէ Զայտ՝ իմբէրաթօր Կիսէոմն սօն սաաթլրընտն պահս իթտիկինտէ չէօրէ պիր թաֆսիլաթ վէրմիշ տիր։ «Էօրտիյինին կէճէսի սապահ սաաթ 3 բատտէլէրինտէ իմբէրաթօր սայրգլայարագ եէնտէն ասքէր իչլերի իւզէրինէ սէօղլէմիշ տիր։ Զանն իմմիշ քի ասքէր՝ մանօվրա իճրա իտիրօր։ պախտուսուս Ֆրանսրզ վէ Ալէման մուհարեպէսինի սայրգլայրպ, տէֆաթլէ մուհարեպէի մէզքիւրէ մուավէնէթլարընը սէօղլէմիշ, վէ օ վագթքի պիր չոգ Ֆրանսրզ ժէնէրալարընն իսիմլէրինի վերմիշ տիր։»

* *

Իմբէրաթօր՝ Շարլօթենպուրկտա բէտեր վէ վարտէսինին մէտֆուն պուլընտրընը մագպէրէյէ տէֆն օլընաճաղընտան, ճէնազէ ալայը կէչմէք իչուն Պէրլին իլէ Շարլօթենպուրկ արասընտաքի 5 քիլօմէթրօլրգ եօլ թէսվիյէ իտիլէճէք տիր։ Թէչրիֆաթ նազրընն դարարը մուճիպլինճէ, սէբայ իւչ այ եաս թութաճագ, դատընլար 6 հաֆթա եունը կիյէճէք, երքէրլեր գօլլարընտա վէ ասքէրլեր գըլըճլարընտ ս սիյահ թիւլ թաչըյաճագ տրը։

* *

Պէրլին 11 մարտ.— Իմբէրաթօր Իւչիւնճիւ Ֆրէտերիգ պու ագշամ՝ սաաթ 8տէ Շարլօթենպուրկ սէրայընա միվասէլէթ իտուպ, հիչ պիր մէրասիմ իճրա օլընմայաճագ տրը։ Հէյէթը վիւքէլա քէնտիրի իսթիգպալէ կիթմիշ օլմաղլա, իմբէրաթօր՝ վիւքէլալը եա Պիէմէրճիէլտ սթասիոնընտա վէ եաիստ Լայրցիկտէ դապուլ իտէճէք տիր։

Իմբէրաթօր Ֆրէտերիգին՝ խասթալրը սէպէպլրլէ Բրուսիա գրալը սըֆաթընտա նասրլ եէմին իտէճէյի իւզէրինէ չիմտի տուչիւնիլիյօր իմիշ, ելիրա գանունը էսասի մուճիպլինճէ Բրուսիանընն մէճլիսը Ալյան վէ Մէպուսանը հուզուրընտա գրալ՝ եէմին բէսմիկի իճրա իտէճէք տիր։ Մէյտանտա իքի թէքլիֆ վար։ եա հէր իքի մէճլիստէն պիր հէյրէթ մէպուսէ իմբէրաթօրընն նէզտինէ կիտիպ եէմինինի ալաճագ, եաիստ իմբէրաթօր թահրիրէն եէմին իտուպ սօնրա մէճլիստէ օգունաճագ տրը։

* *

Կէչէն ճումա սապահրսր սաաթ 10տա վէլիհահ՝ Սան-Ռէմոտա Զիրիо սայֆիկէսի պաղչէսինտէ կէղինիր իքքէն, բէտերինին վէֆաթը խապէրինի ալընճա քէնտիրի թուրթամալրպ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլամրը վէ անիտէ Պէրլինէ հարէքէթ իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, զէվճէսինին իարարը իւզէրինէ էրթէսի կիւնէ թէէիր իթմիշ տիր։

Պէրլինին Բէյհանէյնէ կազէթասը՝ իմբէրաթօրը ճէտիտին Սան-Ռէմոտան քէչնտէ իթտիկի իքքի թէլէկրաֆը նէչր իթմիշ տիր քի, պիրինճիսի բրէնս Պիզմարգա խիթապ օլուպ պէրվէճէը աթի պուլընմրշտրը։

«Սէվկիւլիւ բէտերիմ իմբէրաթօր վէ գրալըն վէֆաթընտան տօղրը թէէսիւֆը ազիմ հրսս իթտիկիմ սրբատտա, միւշարէլէյհէ քէմալը սատագաթլա իյֆան խրտմէթ իթմէնիզտէն տօղրը սիզէ վէ հէյէթը վիւքէլալա պէյանը թէչէքքիւր իտերիմ։ Պանա իսապէթ իտէն վազիֆէի նազիֆէտէ ճիւմճէնիզին մուավէնէթինի մէմուլ իսէրիմ։ Մարտրն 10ընճը սապահը Պէրլինէ հարէքէթի իտէճէյիմ։

«ՖՐԷՏԷՐԻԳ»

Իքինճի թէլէկրաֆ տախի հէյէթր վիւքէլալա խիմաղ օլուպ պէր վէճէը աթի պուլընմրշ տրը։

«Շիմտիյէ գատար պէր միւթատ վագը օլան մաթէմը մէրլի իւզէրինէ հիչ պիր չէյ գարարլաշտրրմագ իսթէմէյիպ։ Իմբէրաթօրընն վէֆաթը մունասէպէթիյլէ հէր Ալէման՝ իսթիտիկի կիպի պէյանը էսէֆ իթմէն, վէ իսթէտիկի միւտտէթճէ ումումի էյլէճէճ վէ թէֆէրրիճաթտան իսթինքաֆ էյլէճէն։

«ՖՐԷՏԷՐԻԳ»

Մաթիւմ օլսրուր վէճճէլէ, իմբէրաթօրը ճէտիտտն Ֆրէտերիգ հազրէթլէրի՝ կէչէն ճումա էրթէսի սապահը սաաթ 9ա չէրեէք զարարադ ֆամիլեասրյա պէրապէր Սան-Ռէմոտան հարէքէթ իթմիշ տիր։ Միւշարէլէյհիմ՝ միւսաֆիրլէր՝ էհալի թարաֆրընտան սէլամանրզ գլարը կիպի, սամասիոնտա տախի մէմուրինը մահալլիյէ վէ միթէպէրանը էճասիպ թարաֆրընտան իսթիգպալ վէ թէչիի օլունմրշլար տրը։ Իմբէրաթօրը էէտտա՝ «Էէլ օլարագ պիյահ պիր բէտիհնէմի կիմիշ վէ պաչընա սիյահ թիւլ պիւրիւլի ուզուն պիր չարդա գօյմուշ վէ պօլրնտա տա քէսթիտտ բէնկինտտ պիր իրէք մէնտիլ սարմրշ իտի։ Իմբէրաթօրիցա լէլ քէրիմէլէրի բրէնսէպէլր՝ թամ եաս բուպաղը լապիա օյմուշլար իտի։ Ցէմիր եօլ գամարը՝ իքի վակօն—սայօնտան իպարէթ օլուպ, պիրինճիսինէ իմբէրաթօր լէլ իմբէրաթօրիցա վէ Ցօգթ. Մաքէնզի լէլ Ցօգթ. Հօվէլ, վէ իրինճիսինէ բրէնսէպէր լէլ գօնթ Բատոլինսքի վէ եավէրը հարպալար բաքիպ օյմուշլար տրը։ Մահալլի գատընլարը թարաֆրընտան իմբէրաթօրիցայա միւթէատտիտ պուքէթլէր վերիրմիշ օլորը կիպի, Սան-Ռէմոտ պէէտիրէ բէիսի տախի՝ կիթմէզտէն էվվէլ միւշարէլէյհա իմբէրաթօրիցայա խիթապէն պիր նուսխա գրրատ իթմիշ տիր։ Սաաթ 1ամ 9տա թրէն հարէքէթի իտուպ, էհալի՝ այգրշլարա իմբէրաթօրը սէլամմրզ օլորրընտան, իմբէրաթօր տախի վագոնտան էլի իլէ սէլամ վերիպ մուգապէլէ իթմիշտիր։

* *

Ճումա սապահրսր բրէնս Պիզմարգ Բարիկտէրի Ալէման սէֆիրի գօնթ Մունսթէրէ Ֆրանսրզճա պիր թէլէկրաֆ բէչնտէ իտէրէք իմբէրաթօր Կիսէոմնն վէֆաթընը իչար իթմիշ օլորը կիպի, Ֆրանսարն Պէրլին սէֆիրի Մ. Հէրպէթ տախի Ֆրանսա խարիճիյէ նազրը Մ. Ֆուրանսանը մէպտէ պիր թէլէկրաֆ եազմրշ տրը։

Պունընն իւզէրինէ Ֆրանսա բէիսը ճիւմհուրը Մ. Գարնօ՝ Սան Ռէմոտա Ալէմանիա վէլիհահտրնա (իմբէրաթօրը լահրգա) պիր թասվիյէթ թէլէկրաֆը քէչիտէ իթտիկի կիպի, մագամը բիյասէթ սրը քեսթիքը ումումիսի մրալայ Լիչթենսթէյնի տախի քէնտի թարաֆրընտան բէսմը թասվիյէթի իյֆա զրմնընտա գօնթ Մունսթէրէ նէզտինէ իրսալ իթմիշ, վէ Մ. Ֆուրան տախի Պէրլին սէֆիրինտէն թէլէկրաֆը ախզ իտէր իթմէզ Ալէմանիա սէֆարէթինէ պիրազիսէ գօնթ Մունսթէրէ իյֆաի բէսմը թասվիյէթ իթմիշ տիր։ Քէզա բէիսը վիւքէլա Մ. Թիռար իլէ վիւքէլան սահրէ տախի Ալէմանիա սէֆարէթինտէ իսիմլէրինի պայտ իթմիշլէր տիր։ Պատէհու Մ. Ֆուրան՝ Պէրլին Ֆրանսրզ սէֆիրինէ պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ իտէրէք, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի թարաֆրընտան Ալէմանիա հիւքիւմէթի նէզտինտէ բէսմը թասվիյէթի իյֆա իթմէսինի բէճա էյլէմիշ տիր։

Ալէմանիա իմբէրաթօրը ճէտիտտի՝ Ֆրանսա բէիսը ճիւմհուրընն թաա-

---

(1) Ֆրէտերիգին թասթիֆի մուխթասարը քի, վէլիհահտրն, եանի չիմտիյէի իմբէրաթօրն Ֆամիլեաճա սէօյլէնէն իսմի տիր։ Ճ. Շ.

զիւէթ թէլէկրաֆքնա զայէթ նազի-քեանէ եազըմըշ պիր թէլէկրաֆլա ճէվապ վերմիշ օլտըղընտան, Մ. Գարնո՝ ճէվապնամէի մէզքիւբը էրթէսի սապահ մէճլիսը վիւքէյլա վաղ իթմիշ տիր։ Իշպու թէլէկրաֆտա իմբէրաթօրը ճէտիտ՝ Սան-Ռէմօտա էսնաի իդամէթինտէ պիր խայլի Ֆրանսըզլարը թէվէճճիւհինէ մազհար օյտըղընը վէ քէնտի հիւրիւմէ թիլէ Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի ա բարընտա միւնասէպաթը սուլհճույանէնին պէրտէվամ օլաճաղընը իմա ու իշրապ իթմիշ տիր։

Իմբէրաթօր Կիւլեօմըն ճէնազէ ալայընտա Ֆրանսա թարաֆընտան պիր ժէնէրալ հազըր պուլընաճաղ-մը։

Ինկիլթէրա թարաֆընտան տախի բրենս տր Կալ՝ էնիշթէսի Հանրի տը Պաթէնպէրկ իլէ պէրապէր հազըր պուլընաճաղ տը։

Մէզքիւբ ճէնազէ ալայընտա Ռուսիա Զարընըն պիզզաթ հազըր պուլընաճաղը չուլու պուլմիշ իսկ տէ, պու չալիա թէհլագոգ իթմէյիպ, Վլատմիր, Նիկոլա վէ Միշէլ նամ կրանտիւդլեր հազըր պուլընաճաղ տը։ Գրալ օլարաղ եալընըզ Պէլճիգա գրալընըն մէզքիւբ ճէնազէ ալայընա կիւռէճէկի մէրվի պուլունմիշ տը։

Ռուսիա իմբէրաթօրը իլէ իմբէրաթորցարը վէ վէլիհահար Բէթէրսպուրկտա պիզզաթ Ալմանիա սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, սէֆիրէ պէյանը թաազիյէթ իմիմիշ օլարգ լարը կիպի, Զարընն էէվմը վէլատէթի միւնասէպէթիլէ սէրայտա վուգուս պուլաճաղ պէօյիւք բէտմը գաուլիյէթ իլէ գանտիլ տօնանմասը վէ թէաթրօ լուպիյաթը կէրի պրագրմիշ, վէ իմբէրաթօրա մահսուս թէաթրօլարը ուլ կիւն գաբանմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

Էյհասալ իմբէրաթօր Կիւլեօմըն վէֆաթը միւնասէպէթիլէ բէք չօգ մէմալիք Բարլամէնթօրընտա վէ պիլհասսա Աւսթրիա-Մաճառիստան իլէ Իթալիա Բարլամէնթօրընտա նիւմայիշլաթը թէվէճճիւհքեարանէ ըղհար իլէ, ալամէթը մաթէմ օլմագ իւզրէ օ կիւնիւ միւզաքէրաթ թաթիլ իտիլմիշ տիր։

Քէզա հէման պիլճիւմէ հիւքիւմ տարան վէ բուէսաի ճիւմհուր թարաֆընտան տախի իմբէրաթօրիցա Աւկուսթայա վէ իմբէրաթօր ճէտիտէ վէ բրենս Կիյեօմա վէ բրենս Պիզմարգա թաազիյէթ թէլէկրաֆլարը քէշիտէ օլընմըշ տը։

ՊԱԹՈՒՄ

Պաթում մուսալիրիմիզէն փետրվար 23 թարիխյէ մաթպասմզա եազըլան պիր մէգալէ տիր։

Տ.էր. Յովսէփ Շիշմանեան էֆէնտի

Մահը հալին 16/17ճնճի կէճէսի ալէմը էտէպկյաթըմզդտա մէշհուր օլան Տօգթ. Յովսէփ Շիշմանեան (Մերենց) Թիֆլիստէ վէֆաթ իթմիշտիր։ Մուսալիրէյհ միլլէթիմիզոէ եօթէտէն պէրի չալանը տրդգաթ պիր մահալ իշլալ իթմիշ օլարընընտան, վէֆաթը՝ թապիի մէկէսիվը ումումիյի մուճիպ օլաճաղ տը։ Թիֆլիսին Նոր Դարբ կաղէմասը՝ Ռուս վէ Կիւրճի կաղէմալարը քեաֆքէսի տէ գըսսաճա պու հատիսէյի նագլ իլէ թէէսսիֆլէրինի պէյան իթմէքտէ տիրլեր։ Նէվնէ Ադաբէնէ նամ Ռուս կաղէթասը՝ Իլէ Աբյոնտ վէ Մըսկ կաղէթալարը՝ միւթէվէֆֆանը միւքէմմէլ թէրճէմէի հալինի տախի տէրճ իթմիշլէր տիր։ Պու պէնտէրտէ կէօրիւլտիյիւ իւզրէ, մուսալէյհ Յովսէփ Շիշմանեան Գախէօլիք Քիլիսէսինտէ թէվէլլիւտ խտիւպ, 1875տէ Լուսաւորչական Քիլիսէսինէ տախիլ օլմուշ տը։ 1840տա Տօգթ. Շիշմանեան՝ Գաֆգասիայա կէլիպ հէր թարաֆը սէյր ու թէմաշա իթմիշ վէ Տէրսատէթէ ավտէթինտէ Մէքթէպը Թըպպիյէտէ իքմալը թահսիլտէն սոնրա Բարիզ թըպպիյէ մէքթէպինտէ տօգթօրլըգ ինվանընը հալիզ օլմուշ տը։ Մուսալէյհ տէվլէթը Օսմանիյէ իրսմէթինտէ թապիպլիք իւզրէ Գրպրըզա սէվգ օլընտրընտա, օրատա բօսան թէէլիֆինէ պէտ իլէ «Թորոս Լեւոնի» «Երկունք Թ. Դարու» վէ «Թէոդորոս Ռշտունի» նամընտա իւչ գրքա բօմանլար նէշը իթմիշ տիր։ «Երկունք Թ. Դարու» վէ «Թէոդորոս Ռշտունի» իքիսի տէ Թիֆլիստէ թապ օլընմըշլար տը։

Տօգթ. Շիշմանեան «Հասունիսթ» վէ «անթիհասունիսթ» մէսէլէի մաղիւմէսինտէ տախի պէօյիւք բոլ օյնալըգ, «անթիհասունիսթ» տավասը մուհաֆըզլարընտան պիրի օլմըշտը։ Միւմայիլէյհ՝ 1880տէ Վան գահթ ու զալասընտա պիր թագըմ իլաճլար իսթիհսապէն Վանա կիթմիշ, վէ Խրիմեան Հայրիկէն տախի մուավէնէթը ագիմէ կէօրիւպ, գահթգէտէկեան իչէն մէսախի ագիմէտէ պուլընմըշ տը։ Տօգթ. Շիշմանեան կէչէն սէնէ յէուլիսատ նէզլէտէն խէլաս օլմագ իւմիտիյլէ Թիֆլիսէ կէլմիշ ի սէ տէ, պուրատա հիչ պիր ֆայտէ կէօրէմէյիպ, հաթթա պիր իրնճի նէզլէյէ տահա թէսատուֆ իթմէքլէ, պու խասթաղգ քէնտիսինի նիհայէթ բէնչէի էճէլէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր։ Մուսալիլէյհ 70 եաշընտա իտի։

Մուսալիլէյհ Տօգթ. Շիշմանեանը Պաթումտա թանըրոմ, վէ քէնտիսինի ազ ու ֆէբրաուէթ սահիպի պիր զաթ կէօրսիւմ։ Մուսալիլէյհին քէրիմէսի՝ Թիֆլիսի պիր թաճիր իլէ թէկէհհիւլ իթմիշ տիր։ Թաճիրը միւսալիլէյհ՝ Պ. Ալէքսանտր Մէլիք—Ազարեանց օլուպ, պու զաթը տախի պիզզաթ թանըրըմ։ Թաճիրը մուսալիլէյհ՝ Թիֆլիսին վէ պէքի պիւթիւն Դաֆգասիանընն էն միւթէպէր թիւճճարընտան օլուպ, քեաֆֆէլէ ումուրը միլլիէյէ տախի տախիլ տիր։ Մուսալիլէյհա պիր թանէճիք քէրիմէսինին վէֆաթը տախի զավալը իսթիյար Մէրէնց իւզէրինէ բէք ֆէնա թէէսիր իմիմիշ տիր։

* *

Բաս մահնէր Դէնէլի

Պու սրբատա Գաֆգասիատա միւհիմ պիր մէսէլէ վար։ Պու մէսէլէ՝ Գարատէնիզ սէվգհիլինի վէ Անատօլու հուտուտ պօյունտաքի խայլի եէրլերի Ռուս քէօյլիւէրի վէ Գազալարա մէքթիւն իթմէք մատէսիտիր։ Մալիւմ օլարընը իւզրէ, մուհարէպէի աֆիրէտէն սոնրա Ռուսիայա թէրք օլընան Գարս վէ Պաթում սանճագլարընտան հիճրէթի իտէն միւթէատիտ էհալինին թէրք իթտիրի արազի իւզրինէ եէրլէշմէք իչին հէր թարաֆ ֆագըր քէօյիւէրի իսթիտալար թագտիմ իթմիշ, վէ պաշլըճա եագընն մահալլերտէ սաքին օլան ըշնչպէր էրմէնի քէօյիւէրի պու իշէ էօն այագ օվուռչլար իսէ տէ, Գարս միւթէսարրըֆը օլուպ չէհրը մէզկուր էրմէնի մէքթէպլինի գաթաթարը իչիւն չէօհրէթ քէսպ իտէն ժէնէրալ Ֆրանքինի՝ էրմէնիէրին արզուհալարընը քէնտիսի գապուլ իմիմիյիպ, մագամաթը ալիյէտ տէ գապուլ օլընմամալարը հագդընտա էլտէն կէլէնի տիրիզ իթմէմիշ տիր։ Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ Խալամ էհալիսի մագամընա էրմէնիէրտէն իսէ Ռուսլարը գահմ իթմէք մէնաֆիի տէվլէթէ տահա մուվաֆրզ օլաճաղընը կէօրէրէք, Ռուսիա իչէրիլէրինտէն թագըմ թագըմ Ռուս մուժիքլէրի (քէօյլիւէրի) ճէլգ օլընըպ Գարս էթրաֆընտա վէ հուտուտ պօյու քէօյլէրինտէ իսքեան իտիրմէքտէ տիրլեր։ Շիմտիյէ գատար պաղէն Ռումլարա տախի արազի վերիլմէքտէ իսի իսէ տէ, չիմոի օնլարա տախի էմնիյէթ օլընմալըպ, եարընզ Ռուսլար իպամէթ իմիտիրիլմէքտէ տիր։ Ֆագաթ իչլեր իւմիտ օլընընը գատար իլերի կիթմէյիպ, պու Ռուս մուժիքլերի՝ ի դամէթ իթտիքլերի եէրտէ խարբ իտէմէտիրլերինտէն, պէօյիւք ֆելաքէթէ տիւչար օրմագտա տրրլար։ Զոգլարը տա եա կէրի չէքիլմէքտէ վէ եա Գաֆգասիանընն տիկեր պիր գրմընա հիմբէթ իթմէքտէ տիրլեր։ Պաթումտա պիպէ պու Ռուս մուհաճիրլերինտէն պիր թագըմ գուվէթը պէտէնիէսի եէրինտէ տէլիգանլըլարը էն ֆէնա տիլէնճի կիպի չարը վէ բաղարլարտա պիր գաչ գարիկ տիլէնտիքլերի չօգ տէֆա կէօրիլմիշ տիր։ Զոգլարը՝ պու պիր գաչ գարիյի ալարգլարը կիպի, հէման Էնֆէյա (Ռուս բաղըսը) սարբըլյօրլար։ Մամաֆիհի Ռուս մուժիքլերինէն Ռուսիա իչէրիլէրինտէն Գաֆգասիայա հիճրէթէ՝ արը կէլմէյյօր։ Ռուսլարա պագարագ Լաթիչլեր տէ Գաֆգասիայա սէվտալանըպ, թագըմ թագըմ պուրալարա եըղըլմագտա տրրլար։

Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ Գարատէնիզ սէվգհիլինտէ Գազալար իսքեան իթմէք նիյէթինտէ պուլընտրը ճիհէթլէ, իպթիդա իտէն վէսաիթէ թէչէպպիւս իթմիշ տիր։

Նէթը ագիմէ կէօրիւպ, գահթգէտէկեան իչէն մէսախի ագիմէտէ պուլընմըշ տը։ Տօգթ. Շիշմանեան կէչէն սէնէ յէուլիսատ նէզլէտէն խէլաս օլմագ իւմիտիյլէ Թիֆլիսէ կէլմիշ ի սէ տէ, պուրատա հիչ պիր ֆայտէ կէօրէմէյիպ, հաթթա պիր իրնճի նէզլէյէ տահա թէսատուֆ իթմէքլէ, պու խասթաղգ քէնտիսինի նիհայէթ բէնչէի էճէլէ թէսլիմ էյլէմիշ տիր։ Մուսալիլէյհ 70 եաշընտա իտի։

Մուսալիլէյհ Տօգթ. Շիշմանեանը Պաթումտա թանըրոմ, վէ քէնտիսինի ազ ու ֆէբրաուէթ սահիպի պիր զաթ կէօրսիւմ։ Մուսալիլէյհին քէրիմէսի՝ Թիֆլիսի պիր թաճիր իլէ թէկէհհիւլ իթմիշ տիր։ Թաճիրը միւսալիլէյհ՝ Պ. Ալէքսանտր Մէլիք—Ազարեանց օլուպ, պու զաթը տախի պիզզաթ թանըրըմ։ Թաճիրը մուսալիլէյհ՝ Թիֆլիսին վէ պէքի պիւթիւն Դաֆգասիանընն էն միւթէպէր թիւճճարընտան օլուպ, քեաֆֆէլէ ումուրը միլլիէյէ տախի տախիլ տիր։ Մուսալիլէյհա պիր թանէճիք քէրիմէսինին վէֆաթը տախի զավալը իսթիյար Մէրէնց իւզէրինէ բէք ֆէնա թէէսիր իմիմիշ տիր։

* *

Բաս մահնէր Դէնէլի

Պու սրբատա Գաֆգասիատա միւհիմ պիր մէսէլէ վար։ Պու մէսէլէ՝ Գարատէնիզ սէվգհիլինի վէ Անատօլու հուտուտ պօյունտաքի խայլի եէրլերի Ռուս քէօյլիւէրի վէ Գազալարա մէքթիւն իթմէք մատէսիտիր։ Մալիւմ օլարընը իւզրէ, մուհարէպէի աֆիրէտէն սոնրա Ռուսիայա թէրք օլընան Գարս վէ Պաթում սանճագլարընտան հիճրէթի իտէն միւթէատիտ էհալինին թէրք իթտիրի արազի իւզրինէ եէրլէշմէք իչիւն հէր թարաֆ ֆագըր քէօյիւէրի իսթիտալար թագտիմ իթմիշ, վէ պաշլըճա եագընն մահալլերտէ սաքին օլան ըշնչպէր էրմէնի քէօյիւէրի պու իշէ էօն այագ օվուռչլար իսէ տէ, Գարս միւթէսարրըֆը օլուպ չէհրը մէզկուր էրմէնի մէքթէպլինի գաթաթարը իչիւն չէօհրէթ քէսպ իտէն ժէնէրալ Ֆրանքինի՝ էրմէնիէրին արզուհալարընը քէնտիսի գապուլ իմիմիյիպ, մագամաթը ալիյէտ տէ գապուլ օլընմամալարը հագդընտա էլտէն կէլէնի տիրիզ իթմէմիշ տիր։ Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ Խալամ էհալիսի մագամընա էրմէնիէրտէն իսէ Ռուսլարը գահմ իթմէք մէնաֆիի տէվլէթէ տահա մուվաֆրզ օլաճաղընը կէօրէրէք, Ռուսիա իչէրիլէրինտէն թագըմ թագըմ Ռուս մուժիքլէրի (քէօյլիւէրի) ճէլգ օլընընը Գարս էթրաֆընտա վէ հուտուտ պօյու քէօյլէրինտէ իսքեան իտիրմէքտէ տիրլեր։ Շիմտիյէ գատար պաղէն Ռումլարա տախի արազի վերիլմէքտէ իսի իսէ տէ, չիմոի օնլարա տախի էմնիյէթ օլընմալըպ, եարընզ Ռուսլար իպամէթ իմիտիրիլմէքտէ տիր։ Ֆագաթ իչլեր իւմիտ օլընընը գատար իլերի կիթմէյիպ, պու Ռուս մուժիքլերի՝ ի դամէթ իթտիքլերի եէրտէ խարբ իտէմէտիրլերինտէն, պէօյիւք ֆելաքէթէ տիւչար օրմագտա տրրլար։ Զոգլարը տա եա կէրի չէքիլմէքտէ վէ եա Գաֆգասիանընն տիկեր պիր գրմընա հիճրէթ իթմէքտէ տիրլեր։ Պաթումտա պիպէ պու Ռուս մուհաճիրլերինտէն պիր թագըմ գուվէթը պէտէնիէսի եէրինտէ տէլիգանլըլարը էն ֆէնա տիլէնճի կիպի չարը վէ բաղարլարտա պիր գաչ գարիկ տիլէնտիքլերի չօգ տէֆա կէօրիլմիշ տիր։ Զոգլարը՝ պու պիր գաչ գարիյի ալարգլարը կիպի, հէման Էնֆէյա (Ռուս բաղըսը) սարբըլյօրլար։ Մամաֆիհի Ռուս մուժիքլերինէն Ռուսիա իչէրիլէրինտէն Գաֆգասիայա հիճրէթէ՝ արը կէլմէյյօր։ Ռուսլարա պագարագ Լաթիչլեր տէ Գաֆգասիայա սէվտալանըպ, թագըմ թագըմ պուրալարա եըղըլմագտա տրրլար։

Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ Գարատէնիզ սէվգհիլինտէ Գազալար իսքեան իթմէք նիյէթինտէ պուլընտրը ճիհէթլէ, իպթիդա իտէն վէսաիթէ թէչէպպիւս իթմիշ տիր։

(1) Զի ցանքն ու հունձքն ամբողջ տարւոյ բոլորուելէն յետոյ կը վերջանան։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՎԱՆ

Շէհրը մէքթիւբ մուխպիրիմիզէն յունվար 5 թարիխյէ ալընընընմըզ պիր մէքթուպ տրը։

Երկու երեք տարիներէ աւելի հացի խիստ ածնութիւն կը տիրէր յընդհանուր Վասպուրական եւ ի շրջակայս. բայց նախորդ տարւոյ գարնան սկսեց հետզհետէ գինը բարձրանալ. ցորեանի չափն (գրեթէ 50 քաշ հրաղ)՝ որ 15 դահեկանի շուրջը կառեւտրուէր, մինչեւ բարձրացաւ մինչեւ 30 եւ աւելի։ Վսեմ. կուսակալ Հալիլ բաշա փութացաւ ամեն հնարաւոր ճիգ ու ջանք թափել ընդդէմ բարձրացման։ Եւ երբ ինքն ի շրջակայս կուսակալութեան յայցելութեան կը գանուէր, դարձեալ շարունակեց բարձրացումն եւ մինչեւ 50 դահեկանի եւ աւելի գնով ծախուեցաւ ցորեանի չափը։ Եւ եթէ Ն. Վսեմութեան ճգնոյ ու ջանից բաղմապատկութիւնը չը լինէր, ո գիտէ ո՛րքան աւելի բարձրացած էր։ Թանկութեան պատճառ եղան ցանքերու բուսոյն այնքան լաւ չը լինելն, անձրեւոց անաւատութիւն եւ հեռաւոր շրջակայից ու կուսակալութենէ դուրս բնակողաց Վանայ հրապարակէն արմտիք տանելը։ Վսեմ. կուսակալի նախկին ջանքերն եղան չը թողուլ որ արմտիք դուրս տարուին, եւ ապա հրամայեց որ ցորեան եւ այլն չը պահուին երբէք ու հրապարակը թափուին յաճենուստեք։ Եւ այդ վերջին հրամանն ու աշխատութիւնը ըստ ամենայնի նպաստեց, եւ ոչ միայն բարձրացումն արգիլեց, այլ եւ մի քանի դահեկան ալ իջեցուց գինը, այնպէս որ այսօր մէկ չափ ցորեան 45 դահեկանի եւ աւելի պակաս կը տրուի։ Հաճար՝ որպէս եղած է միշտ, ցորեանի գնոյ 113 հաշուով։ Եւ գարին՝ աւելի քիչ գանուելուն հաճարի գնոյն համընթաց։ Գիւղական բնակիչք գրեթէ ընդհանրապէս հաճար (տարեկան) (1) կը գործածեն եւ շատերն ալ գարի հաց։

* *

Ի դէպ է յիշել, որ ի նպաստ Ատանայի, Գոնիոյ եւ Էնկիւրիի սովելոց բարեխնամ կառավարութեան կազմած Ծանձնաժողովոյ հրամանաւ եւ ի Վան հաւաքուեցան բազում օգնութիւններ՝ ծախուելով զրկուած շատ մը տոմակներ, որշափ կրցանք գիտնալ ի քաղաքի դրամ, եւ ի գիւղս յամենս ցորեան եւայլն առնուելով ու դեռ առնել շարունակուելով։ Արդէն խիստ պէտք էր եւ է այդ մարդասիրական սեպուհ պարտքը ճանչնալ ու վճարող լինել միանգամայն ըստ կարեաց եւ ըստ արժանեաց, զորս արդիւնաւոր գործեց Վսեմ. կուսակալ ի ձեռն քաղաքապետական ժողովոյ Վսեմ. նախագահին։

* *

Որպէս զի գողերու հետքը իսպառ անհետանայ, Վսեմ. կուսակալը սաստիկ հրաման ըրաւ խիստ հսկողութիւններ կատարել, եւ առ ի կատարեալ գործողութիւն, նոյն իսկ ինքն գիշերները պտոյտի ելաւ, եւ հատուած մը ոստիկանօք գնդապետն (Ալայ-պէյի) ու այլ հատուածով ալ հազարապետն (Թապուր-աղասին)։ Իսկ հատուածաբաժնօք տասնապետներու պտոյտն բազմապատկեցան՝ նոյն իսկ զօրաց ընկերութեամբ։ Աչալուրջ Թապուր-աղասի շրջագայութիւնն շարունակ մշտագիշերեայ է արդէն։ Եւ բանտարկուեցան ոմանք յայտնանէ՝ որոնք պարապ ու անգործ ատ ու անդ կը թափառէին, միանգամայն շռայլօրէն ծախքեր ընելու մէջ հետզհետէ յառաջդիմութիւն կը ցուցնէին յամեն ուրեք, որպէս ի սրբազարանս, գինետունս, խաղավայրս եւ այլն։ Վսեմ. կուսակալի եւ ոստիկանութեան պաշտօնէից ներկայ ամենահարկաւոր հսկողութեանց ու գործողութեանց համար տարած աշխատութիւնքն եւ ջանքը ամենագովելի արժանիքն ունին, եւ միանգամայն վերին աստիճան գնահատելի, մեծապէս գոհացուցիչ ու խորագոյն շնորհակալութեանց գրաւիչ։

* *

Վանայ յերկիր իսկապէս Խանէպան Վսեմ. Թիմուրզատէ մեծ անձնաւորութեանց եւ նոցին օգտակար գործոցն վերաբերութեամբ գրելն մեծ ու քաղցը հաճոյիւք պարտք եւ իրաւունք ունիմք։

Ի սկզբանէ անտի Թիմուրեան դերդաստանն միշտ մեծ պայծառութիւն եւ գլխաւորութիւն ունեցած է ի Վան՝ ո՛վ գիտէ քանի հարիւր տարիներէ ի վեր։ Եւ շարունակ իշխող, պետ, բաշա, պէյ, նախագահ ու մեծ պաշտօնեայներ հաստատած է, որոց աշխատութիւնքն ու ծառայութիւնքն միշտ յաւէտ գնահատելի եւ օգտակարագոյն եղած են, թէ՛ վասն տէրութեան ու հասարակութեան եւ թէ՛ վասն երկրին ու ժողովրդեան։ Եւ բացարձակապէս խոստովանելու է որ հաւասարասիրութեան վեհագոյն գաղափարը գերագոյն կերպով ըմբռնողներն են։

Նոյն մեծահռչակ սզնուական գերդաստանի այժմեան ամենէն տարիքաւորն է Վսեմ. Ղալիպ բաշա նախանդամ կուսակալութեան ժողովոյն եւ նախագահ ճանապարհային շինութեանց յանձնախմբին։ Երբ Վսեմ. կուսակալն այցելութեան ելաւ ի շրջակայս, կուսակալութեան տեղապահութեան պաշտօն վարեց Վսեմ. Ղալիպ բաշա, մինչեւ ի բացակայութենէն դարձաւ Վսեմ. Տէֆթէրտար պէյը։ Ղալիպ բաշայի ժողովրդականութեան համբաւը խորին տըպաւորութիւն գործած է յամենուրեք, եւ առաջուց ի վեր թէ կառավարութեան եւ թէ հասարակութեան ներքին հանգամանք հակցած են թէ՝ Ղալիպ բաշայի նշանաբանն է ընդհանրական սիրաշահութիւն եւ փոխադարձական օգտակարութիւն։

Հօրեղբօրորդի է նոա Վսեմ. Թահիր փաշա, որ զօրեղապէս կը վարէ Քաղաքապետութեան ժողովոյ նախագահութեան կարեւոր պաշտօնը, յոր ա՛նքան ազդուաբեր է եւ վճռակատար, ո՛րքան արդէն հզօր է իւր գործով ու ներգործիչ իւր համբաւով, որ գրաւած է բոլոր Վասպուրական՝ շրջակայս ու հեռաւորս, եւ տիրած է յոլորտս կուսակալութեան եւ համայն յարտասահմանս։ Ի Վան Թահիր փաշա մի անձնաւորութիւն է, որ մեծութեան բառի բուն նշանակութիւնն կը կրէ։ Նորա միայն ձայնը բաւական է մղել ամէն կարգի ժողովուրդն ու անհատը ի կատարել՝ շուտով կատարել եւ իսկապէս կատարել զհրամայեալն։ Բաւական է գիտնալ թէ Ն. Վսեմութիւն կամակից՝ խորհրդական ու հանընթաց է տրեալ հրամանաց, որոշանց ու հրահանգաց։ Իսկ ինչ որ կը բղխին յիւր բարձր պաշտօնէն եւ ի շահ ու յօգուտ երկրին զգացած կամեցողութենէն, քանիսն կը հանին ի կատար եւ նպատակակէտը, աւելորդ է գրել ու բացատրել։ Ի մի բան Թահիր փաշա յաջողած է լինիլ մի մեծ մարդ, այր բարի եւ ժողովրդային ընդհանրական ահարկութիւնը կարող է ամենայն ինչ շինել եւ ի գլուխ հանել։

Եղբայր է սմա Վսեմ. Խուրշիտ պէյ, որ ի Պոլիս գանուելով, վերջերս Հէքեարիի կուսակալութեան Աղրակ (Պաշ Գալէ) գաւառի կառավարչութեան (Մէ-Ռէ-սրբՖութեան) պաշտօնն ստանձնեց, գալով հոն գնաց։ Հաղիւ ոտք կոխեց իւր պաշտօնագաւառն եւ ահա սասանեցան այն արարածները՝ որ անխորժ եւ անհաճոյ ընթացք ունին։ Եւ ո՞վ չգիտէր որ այնպէս պիտի լինէր, երբ չէ կարելի մոռնալ նորա գնահատելի գործերը, զորս կատարած է որպէս գայմագամ ի Կէվէա, ի Ճուլամերկ, յԱրճէշ եւ յայլ տեղիս, ճգելով միշտ բարի հռչակ ու ցուցնելով միշտ անդուլ աշխատանք։

Վանայ կուսակալութեան Նուֆուս Նազիրէ է Վսեմ. Հասան պէյ, եղբայր Վսեմ. Ղալիպ փաշայի։ Ցաջողակ մի պաշտօնատար։ Հասան պէյ այս տարի կառավարութեան պաշտօնարանաց ու դպրոցին շինմանց տեսչական պատուութիւնը կատարեց, ընելով զայն ազդեցիկ եւ գործունէաբեր, որով յաջողացաւ ըստ արժանեաց ի գլուխ հանել սկսեալը։

Այսպէս ահա չորս են գլխաւորքն Թիմուրեան մեծ դերդաստանին, լինելով առաջնակարգ եւ երկրորդականքառեակ մեծ սիւներ Վասպուրական աշխարհին, որոց անուանքն ու գործքն համընթաց կ'ընթանան։

* *

Սուրհանդակը դեռ ուշ կը մեկնի, ուրեմն կարող եմք քիչ մ'եւս գրել։

Իրրեւ արձագանգ Վանէն անհնար է չըսել թէ՝ ամենախորին միտ պատճառած է առ մեզ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի հրաժարականը, որ շատ յանկնկալ տեղի ունեցաւ, այնքան ո՛րքան հրաժարագիրն պարզ էր ու կից յիշատակագիր մ'ունէր, զորս յուսալից եմք սակայն ցարդ բառնալու շնորհն բարեհաճած է ի գործ դընել մեր բարեխնամ Վեհ. Կայսեր եւ Նորա Բ. Դրան իմաստուն տնօրէնութիւնը, որ զօրութեան եւ յաջողութեան յաւէտ բարեմաղթու եւ աղաչող է համայն Հայութիւն ի սփիւռս աշխարհի։

Վանէն սեպհական պարտքը կատարողն եղաւ մի միայն Լիմ Ս. Անապատի Վանայայր Գեր. Պօղոս եպիսկոպոս Մէլիքեան, որ դեկտ. 10ին հետեւեալ հեռագիրն ուղղեց առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն. «Զեր հրաժարում մեծ ցաւ պատճառեց Միաբանութեանս եւ ժողովրդոցս. խնդրեմք չարունակել պաշտօնին ի մխիթարութիւն Ազգիս»։

* *

Գեր. Պօղոս Սրբազան անցեալ տարւոյ աշնան ի քաղաքս ի՛չաւ Անապատի Ագարակավանքին (Էջմիածին) սեպհականութիւն եղող հարաւակողման հողերու խնդրոյն, զոր յարուցեր էին սահմանակից Այանս գիւղի Քրդատաճիկ բնակչաց ոմանք, եւ յաջողեցաւ խնդիրը նպաստաւոր դրից վերածել։ Բընակեցաւ ի խորհրդարան Հայկականից Ս. Եկեղեցւոյ, այր հին գերեզման (ընդարձակ, կարեւոր եւ նուիրական վայրը) դեռ կը մնայ այն տխուր վիճակին մէջ՝ վերջերս աւելի չարշարուելով։ Այդ առթիւ Ն. Սրբազնութիւն ի պատեհութեան տեսակցեցաւ Վսեմ. կուսակալ Խալիլ փաշային հետ, ու պատմեց թէ՝ նախկին Վսեմ. Հասան եւ թէ՝ հանգուցեալ արժանայիշատակ Համիտ փաշայից հետ ըրած խորհրդակցութիւնները, եւ ստացուած հրամանները՝ յիշեալ սրբավայրը օրմտիակ ընելու համար։ Ն. բարձր Վսեմութիւնն եւս մեծ հաճութիւն ցուցուց եւ յայտարարեց թէ՝ ի կամեցողութեանն կարող է պատել։

Ն. Սրբազնութիւն Ս. Աստուածածնի Ընծայեցման տօնին՝ որ միանգամայն տօնախմբութիւնն է Հայկականից Ս. Եկեղեցւոյն՝ չինման տարեդարձն լինելով, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց։ Եւ յետ աւարտման եկեղեցւոյն գաւիթը իւր հոգեւոր ծնող, Վասպուրականի նախկին Առաջնորդ հոգելոյս Գրիգորիէ Արքեպիսկոպոսի շիրմին վրայ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց։

* *

Գեր. Պօղոս եպիսկոպոս մի գիշերօթիկ վարժարան հիմնած է Անապատի դրսի տունը, ուր է արդէն իւր պաշտօնէութեան գլխաւոր կեդրոնավայրը։ Անցեալ տարի մեծ զարկ տուաւ այդ ժառանգաւորաց դպրանոցին, յոր 12էն 18 աշակերտ զետեղեալ կ'ուսանին շրջունակ, առաջին թիւը միշտ անխախտ պահուելով։ Մեր բարեկամներէն ոմանք այցելած յայնր եւ քնութիւն մ'ըրած լինելով, աշակերտաց մեծ յաջողակութիւնը եւ աշխուժութիւնը կը պատմէին նկարագրելի գովեստիւք, նոյն իսկ պատմական եւ ինչ ինչ գիտական առարկայից մէջ եւս։

Պօղոս Սրբազանի եղական բարեմասնութիւնները ճշմարտապէս յիշատակաց արժանի են, երբ բազմապատիկ այժ տուած է դպրոցական մեծ գործին, որոյ հրաշագործութիւն միշտ եղած է եւ կըլլայ յաչխարհի, տալով ի պաշտամունս կրօնի ճշմարիտ ուղղութիւն, ժողովրդեան խղճին ճշգրիտ լուսաւորութիւն, նորա ոգւոյն զարգացուն կատարելութիւն, մտաց լրջադոյն դատողութիւն ու սրտին իսկական ողջախոհութիւն։

ՎԱՆՈՐԴԻ

ԹԱԼԻՄԱԹ

Խաղինէի ճէլիլէ վէ պիլուսմամտէվիր վէզնէլէրիլէ մալ սանտրգլարընա թաավիզին (էօտիւնճ) մէնի իլէ վուգու պուլաճաղ մէտթուաթըն կիւնիւ կիւնիւնէ մասրաֆ գայտը զրմիրնտա իճրա գըլընաճաղ մուամէլաթ իլէ, մէվճուտին նազտտ հասը ու թախսիսի հաղգընտա գալէմ ալընըպ մերիյէթը ահֆեամընա պիլիսթիգան իրատէի Սէնիյէի ճէնաար Քատիշահի չէրէֆմիւթալիդ պույրուլմաշ օլան թալիմաթ տիր։

Խաղինէի Մալիյէ վէ տէվիրը մերքէզկիյէ վէզնէլէրինտէն վուգու պուլաճաղ թէէտիյաթ հաղգընտա իճրա օլընաճաղ մուամէլաթ։

(Տէվամ Նուֆուսէն գէվամ)

4 մարտ.— Պու սուրէթլէ թախսիսաթ սէրկիսինտէն թէնզիլ վէ մասրաֆ գայտ օլընան բարանրն մուամէլէի մահսուպիէսինին իճրաաբ իչիւն, տարէսինճէ ճէրէյան իտէճէք թէտգիգաթ էմնասընտա տրկէր տարէյէ թէայլիւգի թէայիւն իտէր իսէ, միւթէալլիգ օյտըղը տարէրէյ նագլի վէ քէնտի թախսիսաթ սէրկիսինէ իատէի զամմը զրմիրնտա պա միւզաքքէրէ թաղինէի Մալիյէյ միւրաճաաթ օյտունը։ Խաղինէճէ տախի թաստիգ ինտէ պուլընմագ, սանիէն զիքը օլընան էմրին՝ էսպապը մուճիպսինի վէ թարիխինի միւթէզամնին օլմագ, սալիսէն ազչէյի գապզ իտէն մէմուր թարաֆընտան թէմհիր օլընմագլա պէրապէր, օ սէմուրրն սրֆաթ վէ րիւթպէսինի վէ հանկը ալայ վէ թապուրա մէնսուպ օյտըղընը սէրահաթէն պիլտիրմէք չարթ տրը, վէ պու սուրէթլէ թանդիմ օլընմըշ օլան թէէտիյաթը միւպրիմէ սէնէտաթը՝ խաղինէի Մալիյէյէ վիւրուտ իթտիքաէ, տէրունինտէ մուհարբէր օլան մէպալիղին տէրհալ ալտ օյտըղը տաիրէի ասքէրիյէ մուխասէսաթընտան իճրաի մահսուպլան իպթիտար օլընը։

(Տեվամ)

զիւէթ թէլէկրաֆքնա զայէթ նազիքեանէ եազըմըշ պիր թէլէկրաֆլա ճէվապ վերմիշ օլտըղընտան, Մ. Գարնո՝ ճէվապնամէի մէզքիւբը էրթէսի սապահ մէճլիսը վիւքէյլա վաղ իթմիշ տիր։ Իշպու թէլէկրաֆտա իմբէրաթօրը ճէտիտ՝ Սան-Ռէմօտա էսնաի իդամէթինտէ պիր խայլի Ֆրանսըզլարը թէվէճճիւհինէ մազհար օյտըղընը վէ քէնտի հիւրիւմէ թիլէ Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի ա բարընտա միւնասէպաթը սուլհճույանէնին պէրտէվամ օլաճաղընը իմա ու իշրապ իթմիշ տիր։

Իմբէրաթօր Կիւլեօմըն ճէնազէ ալայընտա Ֆրանսա թարաֆընտան պիր ժէնէրալ հազըր պուլընաճաղ-մը։

Ինկիլթէրա թարաֆընտան տախի բրենս տր Կալ՝ էնիշթէսի Հանրի տը Պաթէնպէրկ իլէ պէրապէր հազըր պուլընաճաղ տը։

Մէզքիւբ ճէնազէ ալայընտա Ռուսիա Զարընըն պիզզաթ հազըր պուլընաճաղը չուլու պուլմիշ իսկ տէ, պու չալիա թէհլագոգ իթմէյիպ, Վլատմիր, Նիկոլա վէ Միշէլ նամ կրանտիւդլեր հազըր պուլընաճաղ տը։ Գրալ օլարաղ եալընըզ Պէլճիգա գրալընըն մէզքի

ՀԱՑՕՏԱՐ ԲԱՇԱ

Շրմէնտրֆէր իտարէսինէն կէլէն իլան։

Բէնտիքտէն սաատ 2ի 7 տաղիգա կէշէրէք հարէքէթի իտէն 1 նումէրօրը գոմիսար՝ մարտն 5ինճի ճումա էրթէսի կիւնինտէն իմիպա բէն իլան սիրէբ տէկին սաատ 1ի չէրեբէք կէշէրէք հարէքէթի իտէնէք տիր։

1 նումէրօրը գամիսար

Բէնտիքտէն հարէքէթի	1	15		
Գարմալ	1	24	միվ.	1 26 ազիմ.
Մալթէբէ	1	41	»	1 43 »
Պօսթանճը	1	55	»	2 58 »
Էրէնքէօյ	2	05	»	2 07 »
Կէօզիմէբէ	2	10	»	2 12 »
Գրզլզիմօրը	2	20	»	2 22 »
Հայտար բաշա				2 29 »
Վաբօր քէօբրիւլէ				2 40 »

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 15 մարտ

Ինկլ. էսկամը Ինկ. Լիր.	101-13/16
Օսմ. էսկամը աչքլուը	13-5/8
» » գարանտը	13-9/16
» » Սէրի Ա	23-
» » » Պ	13-7/8
» » » Ս	13-1/2
Օթօմանն 1871	76-
Օսմանլը Պանգասը	09-7/8
Բուսիա իսթիգրադը	91-3/8
Մը.ղը տուլ. մութահարտէ	76-1/2
» իսմիյագաը	103-3/8
Տանիսու Սանկտ Մըսըը	73-5/8
Ռօլիա իսթիգրադը	99-1/2
Մանանլութ. էսկամը 1877	-
Գամալոս Բարիզ 3 այ վատէ	25-46·20

Բարիզ 15 մարտ

Ֆրանս. էսկ. 3 % Ֆր.	82-35
» » 4½ %	106-82½
Եէնի Օսմ. էսկամը աչքլուը	13-67½
» » » գարանտը	13-72½
Մէյդոդէլի	
Սէրի Պ.	13-60
» Ս.	13-60
Բուսիէլի չքմէնտքէրի	35-75
Օսմանլը Բէյթիսի էսկամը	-
» Պանգասը	501-25
Գրէտի Լիսնէ	378-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1382-50
Լիոն ագահոնը	1265-
Միւվէյիզ ագահոնը	2122-50
Բուսիա 5 % 1877	98-1/2
Իթալիա էսկամը	94-40
Մըսըր Ֆոնտ. մութահարտէ	387-50
Եունան 5 % 1879	352-50
Գամալիս 3 այ վատէ	25-30

Վիէննա 15 մարտ

Լօնտրա իւզերինէ գամալիս	126-96
Բուսիէլի չքմէնտքէրի	18-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. ում. տիւն ագչ. գաբ.	15-25
» » » էն եւիւքէք	15-25
» » » էն աչաղը	15-24
Պու սապահ աչքլուը	15-25
Իսթիգրադը տասիլյի տիւն գաբ.	37-04
» » » էն եւիւքէք	37-07
» » » էն աչաղը	37-01
» » » աչքլուը	37-06
Մըսըր մութահարտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչքլուը	-
Սէրի Ա.	23-
» Պ.	14-15
» Գ	15-25
Բուսիէլի չքմէնտքէրի	36-87½
Ագչէ փափլի	7-
Բէյօր Ղրչ.	-
Հէվալէսիզ »	05·

ՊԱՆԳԱ ԱԳԱՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 6-35
Սթամպօլ պանգասը	6-35
Օսմանլիթ ժէնէրալ	4-13
Թրամվայ	4-15

ԱԳՈՂԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրչ. Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-11
Մէճիտիյէ »	102-20
Պէշլիք »	104-
Ալթըլըգ »	104-
Ինկիլիզ լիրասը	111-16
Ֆրանսզ ալթունը	88-17
Բօլ	91-
Գրէմից ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	10-30

ԹԱՍՖԻՃԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	15-30
100) » »	-
500) » »	-
1000)» »	15-20
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ թահնիյէ խտարէսի իչիւն հերմի պէն քիլը ճէտիա պուղտայ վէ չաիր անպարը իչիւն տէօրթ միլեօն սէքիզ եւիւ քիլօ ազրա միւպայաս օլընճաղընտան վէ իչպու մարտը ըումմինն տօգուզընճը չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գամիսի վէրիլէճէկինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տասի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթլարընտան եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլընճաղընտան, իմիասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

1 մարթ 304

3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսի իլէ շաիր անպարը իչիւն միւպայաս օլընճաղ օլան ալմմրշ պին քիլէ ճէտիտ պուղտայլա իլքի միլեօն տէօրթ եւիւ պէն գրյէն ճէտիտ արքանրն իչպու մարթը բումմինն պէշինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ պիմմունգասա գարարը գամիսի վէրիլէճէկինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տասի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթլարընտան եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլընճաղընտան, իմիասա թալիպ օլանլարը մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

1 մարթ 304

3—3

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ ճանիպը ալիսինտէն.

Աղլամը Էմանէթ վէ տէվարիրը պէլէտիյէ իչիւն պէն քիլը եւիզ տէօրթ սէնէսինէ մահսուսպէն միւպայասարնա լիւզում կէօրիւնէն միւհիմմաթը գըրմասիյէ տէրտէսթը միւնագասա օլուպ, մարթն տօգուզընճը չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գամիսի վէրիլէճէկինտէն, թալիպլէրինն միւտտէթը մէդգումէ զարիրնտա Շէհր Էմանէթի մեճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 մարթ 304

Թաղինէի ճէլիլէի Մալիյէ տէվարիյլէ Թէգաիւտ Սանտրը նէզարէթը ճէլիլէսի վէ մա թահրիր վէրկի վէ թահսիլատ իտարէլէրի բապուճիրլըընն 304 սէնէսի մարթնտան իմիպարէն չուպաթը զայէսինէ գասար պիր սէնէլիկի լիրա 100 ղրուշ հիսապր իլէ 26800 ղրուշտա թալիպի էօշտէսինտէ թէգարրուր իմմիշ վէ մահը ճարլի բումինն 9ընճը չարչէնպիհ կիւնիւ իհմալէի գաթիյէսինն իմբասը մուգաբիլը պուլնմիշ օլտրղընտան, 100տէ 5տէն նօգասան օլմամագ իւզրէ զամմա թալիպ օլանլարը եէմմը մէպղուրէ գասար Մալիյէ Խաղինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսսամաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

1 մարթ 304

3—3

Ժանտարմա տաիրէսի ագլամը իչիւն 304 սէնէսինէ մահսուպէն թէճիլիտ վէ թամիրլէրինէ լիէղում կէօրիւնէճէք տէֆաթիր վէ միսեվէտաթը մէսարիֆը թամիրիյէ վէ թէճիտիյէլէրի պու քէրրէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլտրղընտան, թալիպլէրինն պէշէր բաղար էրթէսի վէ բէնճէչնպիհ կիւնէլէրի տաիրէի մէզքուրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

1 մարթ 304

Ժանտարմա տաիրէսի ագլամը իչիւն 304 սէնէսինէ մահսուպէն լաղրմ օլան միւհիմմաթը գրրթասիյէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլճաղընտան, թալիպլէրինն սէնէի մէզգումէ մարթընն 3իւնճի բէնճէչնպիհ կիւնիւնտէն իմիպարէն բաղար էրթէսի վէ բէնճէչնպիհ կիւնէլէրի տաիրէի մէզքուրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

2 մարթ 304

Թագինէի ճէլիլէի Մալիյէ տէվարիյլէ Թէգաիւտ Սանտրը նէզարէթը ճէլիլէսի վէ մա թահրիր վէրկի վէ թահսիլատ իտարէլէրի բապուճիրլըընն 304 սէնէսի մարթընտան իմիպարէն չուպաթը զայէսինէ գասար պիր սէնէլիկի լիրա 100 ղրուշ հիսապր իլէ 26800 ղրուշտա թալիպի էօշտէսինտէ թէգարրուր իմմիշ վէ մահը ճարլի բումինն 9ընճը չարչէնպիհ կիւնիւ իհմալէի գաթիյէսինն իմբասը մուգաբիլը պուլնմիշ օլտրղընտան, 100տէ 5տէն նօգասան օլմամագ իւզրէ զամմա թալիպ օլանլարը եէմմը մէպղուրէ գասար Մալիյէ Խաղինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսսամաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

1 մարթ 304

3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսի իչիւն հերմի պէն քիլը ճէտիա պուղտայ վէ չաիր անպարը իչիւն տէօրթ միլեօն սէքիզ եւիզ քիլօ ազրա միւպայաս օլընճաղընտան վէ իչպու մարտը բումմինն տօգուզընճը չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գամիսի վէրիլէճէկինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տասի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթլարընտան եւիզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլընճաղընտան, իմիասա թալիպ օլանլարը մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 մարթ 304

Եգոտրա սայրը մահի բուսումը իլէ նէֆսի Շեգոտրա վէ Լաչի գաղալարը թիթրէ եաբրաղը վէ քէօքիւ էօչրիւնին 304 սէնէսինէ մահսուպէն պիր սէնէլիկի մահալլինճէ մէվզրի միւզայէտէյէ գօնըլմիշ վէ պունլարընտան Գեոտան սայրը մահի բէսամի 1000 ատէտ լիրան Օսմանիտէ վէ թիթրէ եաբրաղը վէ քէօքիւ էօշրիւ տասի 30500 ղրուշտա թալիպլէրի էօշտէլէրինտէ պուլնմըշ օլտրղընտան, պունլարա բէյ վուրմագ իսթէյլէրին Մալիյէ Խաղինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսսամաթ իտարէի ումումիյէսինէ վէ եաթաստ մահալլինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

3 մարթ 304

ԷՎԶԱՖԸ ՀԻՄՄԱԾՈՒՆ

Էվզաֆը հավատիսլէ պէյան ու իլան գըլընտըը վէճհ իլէ, հէր նէվի մահալլէսինէ վաղֆիյէնին իչպու 303 սէնէսի քեանունը էվվէլի իսթիտասընտան շուպաթը նիհայէթինէ գասար նըսֆը նագտէն վէ նըսֆը տիկէրի Խաղինէի էվզաֆը Հիմմայուն սուրէթ վէ սէրկի վէ գուբօնը իլէ իհալէ գըլընճաղընտան, պու գապալէսէն աթիւզզիքր մահալլէսինէ մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան 4ինճի իլան միւտտէթի օլան իչպու 303 սէնէսի շուպաթընը 29ընճը բաղար էրթէսի կիւնինտէն մարթն 7ինճի բաղար էրթէսի կիւնի հուզուրը նէզարէթտէ միւզայէտէլի ինթիհայէսի սաաթ 6տան 10ա գասար պիլիհրա էրթէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 զամմ գապուլ օլընճաղընտան, սոն պիր հաֆթա զարիքընտա թալիպ օլանլարը գըյմէթը մուհամմէդսինին էօշրինէ միւսալի թէէմին ագչէսինէ պէրապեր մահալիլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իմմէլերի լազըմ կէլէճէկի թիւրքճէ թէրճամէնը Հաբէթոր վէ Թարէթ վէ Ֆրանսըզտա Մէնէրեոր վէ Բուսմա Գէնէրինինը-Բէլէ կազէթասարրյա իլան օլընտրը կիսի ձէրէբէ Շոբէյէ կազէթասարյա տասի 4ինճի տէֆա օլարագ պէյան ու իլան օլունուր։

· · 36 · · 14667 (1) · — Տավուտ Բաշտա Հէքիմ օղլու Ալի բաշա ճատտէսինտէ մէրհումմ Հալիլ էֆէնտի վաղֆընտան թէրպիէն 7 տէօնիւմ արսատա տէրուենինտէ 1 պաղչէվան օտասը վէ տալպը 1 գույու վէ 1 հավուզ վէ 1 ախրը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 1000 ղրուշ քիրալը 1 գրթա պօսթան էկտիկինին սիւլիս հիսէսի· Միւնատիսի նագլիք։

· · 82 · · 20000 · · 15000 · — Պալը ճաֆէրիտէ Բիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Ուզուն չարչը ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 13 մէթրո արսատա չէհրի 70 ղրուշ քիրալը աչաչա 1 պապ ամթար տիւքեանը կէտիկինին պլիթիւնի· Հաճի Հիւսէյին։

· · 32 · · 15000 · — Տիվան Եօլընտա Աթիզ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Պայազիտ ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէտիքեաթընտան կէտիկի վէ Այա Սօֆիայի քէպիր վաղֆընտան միւլքի օլմագ իւզրէ թէրպիէն 22 մէթրո արսատա չէհրի 150 ղրուշ քիրալը քեարկիր 1 պապ պէրպէր տիւքեանընընն պիւթիւնի· Էմին աղա։

· · 14 · · 5000 · — Այվան Սէրայտա Գորուբը Մէհմէտ Զէյնէպի մահալլէսինտէ Գալաֆաթ մէյտանընտա Այա Սօֆիայի քէպիր վաղֆընտան թէրպիէն 60 մէթրո արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 1 օտասը միւշթէմիլ վէ չէհրի 60 ղրուշ քիրալը քեարկիր 1 պապ էնքէրճի տիւքեանընընն նըսֆի հիսէսի· Մէհմէտ աղա։

· · 273, 277 · · 3333 · — Եէնիքէօյտէ Մօլլա Զէյնէպի մահալլէսինտէ Քէօյ պաչը ճատտէսինտէ Ղազի Իսքէնտէր բաշա վաղֆընտան թէրպիէն 114 մէթրո արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 70 մէթրո պաղչէ վէ թահթընտա 30 ղրուշ քիրալը պիր պապ ամթար տիւքեանընը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ իլէ 279 նումէրօրը վէ չէհրի 5 ղրուշ քիրալը պէրպէր տիւքեանը միւլքինին 6 հիսէսէն 1 հիսէսի· Էմին աղա։

· · 45, 47 · · 7777 · · 5000 · — Գուրուչէշմէտտ գօրու ճատտէսինտէ միրասխօրը էվվէլ Ալի աղա վաղֆընտան թէրպիէն 460 մէթրո արսատա մէպնի 18 օտա վէ 4 սուֆա վէ 2 գույու վէ 105 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ սէնէվի 4500 ղրուշ քիրալը պիրի վէ տիկէրի միւթէհամիլ օլ մգզտար քեարկիր պիրպիրինէ մութասարլ սահիլանանէնին 18 սէհիմտէն 1 սէհիմ հիսէսի· Հաճի Ահմէտ։

· · 27 · · 3000 · · 3000 · — Իւսկիւտարտա Բէկիչ Տէտէ մահալլէսինտէ Բարմագ Գաբու սօգաղընտա Նէֆսը Հարէմէյն իւշ Շերիֆէյն վաղֆընտան թէրպիէն 82 մէթրո արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 100 զրա 76 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ աչաչա 1 պապ մէնզիլէմին աղա։

· · 5 · · 2000 · — Զէնկէլ գարիյէսինտէ եէնիմահալլէ սօգաղընտա Հատիչ Խաթուն վաղֆընտան թէրպիէն 82 մէթրո արսատա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 22 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 100 ղրշ. քիրալը աչաչա 1 պապ մէնզիլին ռուպ հիսէսի· Էմին աղա։

· · 11 · · 11666 · — Պաղչէ Գաբուսընտա Շէյխ Մէհմէտ Քէյլանի մահալլէսինտէ Էմին էօնիւ ճատտէսինտէ Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 23 մէթրո արսատա մէպնի Քէվգինտէ 2 օտասը միւշթէմիլ քեարկիր վէ սէնէվի 4000 ղրուշ քիրալը 1 պապ էէմիչճի տիւքեանը կէտիկինին 120 սէհիմտէն 20 սէհիմ հիսէսի· Հաճի Օսման։

· · 29 · · 250 · — Գանթարճըլարտա Սարը Տէմիր մահալլէսինտէ Գանթարճըլար ճատտէսինտէ բիր Մէհմէտ բաշա վաղֆընտան չէհրի 5 ղրուշ քիրալը 1 պապ գանթարճը տիւքեանը միւլքինին Նըսֆը· Հաճի Հիւսէյին։

· [•116 · · 1750 · · 1400 · — Թօրխանէտ Հաճի Միմի մահալլէսինտէ Սուլթան օտալարը Զըգմագ սօգաղընտա Նէֆսը Հարէմէյն վաղֆընտան թէրպիէն 60 մէթրո 1 գրթա մէնզիլ արսասընը նըսֆի հիսէսի· Հաճի Ահմէտ։

· · 9 · · 16000 · — Գատը գարկէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Համմամ սօգաղընտարարիպ Մէհմէտ բաշա վաղֆընտան թէրպիէն 103 մէթրո տէրուենինտէ 1 գույուը միւշթէմիլ 1 գրթա մէնզիլ արսասը· Հաճի Ահմէտ։

· · 7 · · 8000 · · 5000 · — Խասքէօյտէ Քիրէմիտճի Ահմէտ Զէյնէպի մահալլէսինտէ Սագա չէշմէսի սօգաղընտա Սուլթան Մէլիհ Խանը սալիս վաղֆընտան թէրպիէն 37 մէթրո արսատա 3 օտա վէ զահրընտա 22 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 45 ղրուշ քիրալը աչաչա 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ· Հաճի Ահմէտ։

· · 28 · · 1250 · — Եէտի Գուլէտէ Հաճի Էվկէտ մահալլէսինտէ Հաճի Էվկէտ ճատտէսինտէ Էվզաֆ կէտիքեաթընտան թէրպիէն 36 մէթրո արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 2 օտասը միւշթէմիլ վէ չէհրի 100 ղրուշ քիրալը աչաչա 1 պապ պագգալ կէտիկինին 120 սէհիմտէն 10 սէհիմ հիսէսի· Հաճի Ահմէտ։

· · 7 · · 400 · — Այվան Սէրայտա Գորուճու Մէհմէտ Զէյնէպի մահալլէսինտէ Գալաֆաթ մէյտանընտա Այա Սօֆիայի քէպիր վաղֆընտան թէրպիէն 23 մէթրո 1 պապ գալաֆաթճը տիւքեանը արսասընը պիւթիւնի· Հաճի Ահմէտ։

· · 7 · · 500 · · 500 · — Եէնի Պաղչէտէ Եօրտալ Գասասպ մահալլէսինտէ Զրգմագ Հէբքեաք սօգաղընտա Մուսթաֆա աղա վաղֆընտան թէրպիէն 30 մէթրո 1 գրթա մէնզիլ արսասը· Հաճի Հիւսէյին։

· · 12 · · 7300 · — Էյուպտա Ճամիի Քէպիր մահալլէսինտէ Գուլյուճը էշմէսի ճատտէսինտէ Միհրըշահ Վալիտէ Սուլթան վաղֆընտան թէրպիէն 340 մէթրո արսատա 13 օտա վէ 3 սուֆա վէ 1 գույու վէ 900 մէթրո պաղչէ վէ եարըմ մասուրա մահ լէզգիի միւշթէմիլ աչաչա 1 պապ մէնզիլին ըռպ հիսէսի· Մէհմէտ աղա։

· · 31 · · 3000 · — Սամաթատա Սանճագտար Խայրէտտին մահալլէսինտէ Սանճագտար Թէքքէսի սօգաղընտա Սանճագտար ավարզը վաղֆընտան թէրպիէն 130 մէթրո արսատա 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 140 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ աչաչա 1 պապ մէնզիլ։

· · 8, 10 · · 3500 · — Պալաթատա Հաճի Իսա մահալլէսինտէ Թէքքէ սօգաղընտա Այա Սօֆիայի քէպիր վաղֆընտան թէրպիէն 23 մէթրո պիր գրթա տիւքեան արսասընը պիւթիւնի· Նազիֆ։

· · 27, 29 · · 1000 · — Պալը ճաֆէրիտէ Բիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Գաոը օղլու խանը սօգաղընտա Այա Սօֆիայի քէպիր վաղֆընտան չէհրի 5 ղրուշ քիրալը 1 պապ տուխանի մաղազսը միւլքինին պիւթիւնի· Մէհմէտ աղա։

· · 16 · · 18 · · 3000 · — Հաճի Թիմուր մահալլէսինտէ Պալը եօգուչընտա Ամիտա Թաչընտա Հարէմէյն իւշ Շերիֆէյն վաղֆընտան թէրպիէն 36 մէթրո արսատա 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 37 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ 1 պապ մէնզիլ իւէ թահթընտա չէհրի 31 ղրուշ քիրալը աչաչա 1 պապ գահվէ տիւքեանընը ռուպ հիսէսի· Հիւսնիւ էֆէնտի։

· · 94 · · 1500 · — Հաճի Թիմուր մահալլէսինտէ Պալը եօգուչընտա Համմալլար խանը սօգաղընտա Մէհմէտ Սահտ էֆէնտի վաղֆընտան թէրպիէն 30 մէթրո արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 22 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 40 ղրուշ քիրալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆի հիսէսի· Հիւսնիւ էֆէնտի։

· · 21 · · 3000 · · 2000 · — Գուլգաբուտա Նիշանճը մահալլէսինտէ Համմամ սօգաղընտա Ֆաթմա Խաթուն վաղֆընտան թէրպիէն 23 մէթրո արսատա ֆէվգինտէ 1 օտասը միւշթէմիլ վէ չէհրի 130 ղրուշ քիրալը քեարկիր 1 պապ տուխանի տիւքեանընընն 5 հիսէսէն 1 հիսէսի· Նազիֆ։

· · 89, 99 · · 3000 · · 4000 · — Լալելիսէ Մօլլա Քիւսթէլ մահալլէսինտէ Զուգուր Զէշմէ ճատտէսինտէ Մօլլա Քիւսթէլ վաղֆընտան թէրպիէն 22 մէթրո արսատա 1 պապ պարագա իլէ 72 մէթրո արսատա 1 գույուը միւշթէմիլ մուգատտէմա գավվէ վէ մէնզիլ վէ էլէէվմ 1 գրթա արանը նըսֆ հիսէսի։

· · 10 · · 1800 · — Ճէբրրաշ Բաշատա Ճանպազիյէ մահալլէսինտէ Էվզաֆ կէտիքեաթընտան թէրպիէն 91 մէթրո արսատա զէմինտէ 1 օտա վէ 3ն5 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 80 ղշ. քիրայա միւթէհամմիլ աչաչա 1 պապ բաչախանէնին վէ էլէէվմ քէրէսթէճի տիւքեանընընն 120 սէհիմտէն 22 պուչուգ սէհիմ հիսէսի· Մէհմէտ աղա։

· · 2, 63, 65 · · 70000 · — Գալաթատա Եօլճըզատէ մահալլէսինտէ Իսքէնտէր ճատտէսիյէ Թէրսանէ գաբուսընտա Հարէմէյն իւշ Շերիֆէյն վաղֆընտան 80 մէթրո արսատա 4 օտա 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 23 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ 1 քիլար վէ 1 թահթաբօշ վէ իթթիհասլինտէ 1 պապ պագգալ տիւքեանընը միւշթէմիլ վէ չէհրի 240 ղրուշ քիրալը 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնի· Էմին աղա։

· · 12, 14, 16 · · 3000 · — Թավուգ Բաղարընտա Աթիզ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Էսիր Բաղարը սօգաղընտա Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 91 մէթրո արսատա մուգատտէմա միւլք մա կէտիք պէրպէր տիւքեանը վէ սիլա կէտիք պաղչէ վէ էլէէվմ գոյուն գութիյասընընն սիւլիս հիսէսի· Հաճի Ահմէտ։

· · 24 · · 900 · — Մահմուտ Բաշատա Մահքէմէ սօգաղընտա Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 13 մէթրո արսատա չէհրի 80 ղրուշ քիրալը 1 պապ գույումը տիւքեանը կէտիկինին 10 հիսէսէն 1 հիսէսի· Հաճի Հիւսէյին։

· · 30 · · 900 · — Մահմուտ Բաշատա Մահքէմէ սօգաղընտա Հարէմէյն կէտիքեաթընտան թէրպիէն 13 մէթրո արսատա չէհրի 70 ղրուշ քիրալը քեարկիր 1 պապ գույումը տիւքեանը կէտիկինին 10 հիսէսէն 1 հիսէսի·

· · 24 · · 5834 · — Զարրուի քէպիրտէ Ֆէսմիլէր ճատտէսինտէ Էվզաֆ կէտիքեաթընտան թէրպիէն 9 մէթրո արսատա չէհրի 120 ղրուշ քիրալը քեարկիր 1 պապ կէօմիշքճի տիւքեանընընն սիւլիս հիսէսի· Հաճի Հիւսէյին։

(1) Ճիւմլէյէրին պաչլարընտա իւք հիզատա պուլընան ռագգամներ՝ մահալիլաթընն նումէրօրարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր գըյմէթը մուխամմէնէյէրինի վէ իւչունճի հիզատաքիլէր պէտէլը միւզայէտէսինի պիլտիրմէյէ տրրլէր։

ՊԻՐԱՋ ՏԱ.

ԼՄԹԱԱՒ ՏԱԽԻԼԻՃԼՄԻՋԷ ՐԱՂԼՊ-Թ ԻՏԷԼԻՄ

Պիզիմ շարապլար Լվիօբայա կէօնտէրիլիպ օրասան թէքբար պուրայա կէվմէյտ օլուուղը մանիմ՝ իքէն, նիշնուն Գալաթատա Գուրչասնը խանրնտա 23 նումէրօտա վագը տէօղիթայա միւրաճաաթի օլունպպ տա Խտրինէ վէ ճիվար մահալլէրինն եսկի վէ ենի պէյազ վէ սիյահ շարապլարընտան էն ալեալարընը զայէթի էհվէն ֆիյաթա ալրպ իյմէնիլի։

Բագընն էն Նէֆիսի տաիի Մէզքիր տէրօղիթօտա մեվճուտ օլուտը միսիլիս, եինէ Լտրինէնին թիւթիւնիւ սզրը տիլի վէ գաշար բէյնիրի վէ սաիրէ պուլընմագտա տրր։

Մէգքիր տէրօղիթօտա պիրս վէ գօնեագ վէ սաիրէնին էնվաը, էհվէն ֆիյաթլա սաթրլմագտա տրր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Նօ. 3 Պաղչէ Գաբու Նօ. 3

Մէգքիր մազազատա տէվկէթը Ալիէնին էնվան էքրամկէլի Թահվիլաթը վէ Եվրօպանին Պաղսանիա, Պրուսսիյէ վէ Համպուրգ էյլամգալտա էվզագլարը ուսուլլէրի իւգրէ սաթրլըգ ճիմմէ միւշթէրիլէր թօշնուտ խրիստիկի կիպի, թէքբիլ անա պիլէթլէրի տաիի մեվճուտ պուլընուր։ Պագրէշ շէհրի վէ Իթթիհատին Գրրմրզը Խաչ վէ Մաճառխթանրն 3 ֆիօրինիք թահվիլաթը էշվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ օլունընը կիպի, կէրէք մէգքիր թահվիլ վէ կէրէք սայիր էշնէպի թահվիլաթրընն պիտայէթինէն պու թարիխէ տէկին քէշիտ օլրնան գուբա նօմէրօլարը մեվճուտ պուլ ընարրընտան, թարաֆրմրզա միւրաճաաթի գէտտրգտա քէմմալ տրգագթլա նօմէրօլարը մուսպէտ օլրրը։

Տէրուսաատէթտէն վէ մեմնուկը Մաֆրուսատէն Յարուսֆիրնէ Պէյլէրեան նամմնա կէօնտէրիլէճէք կէրէք նագտ վէ կէրէք բուլլար պէտէլէրի իլէ հեր նէվ պրրարբզլար քեմալը տրգագթ իլէ կիւնլէրինտէ պիլա գուսսար իճրա օլրրը։

Գուրա կէնտէրէ

ՀԱՄՊՈՒՐԳ	5ինճի	Գուրա Ալաքը Մարտ	14-15	եաթաստ Բուսմի	Մարտ 2- 3
ՍԱՔՍՕՆԻԱ	4 »	» » Ապրիլ	3-4	» »	Մարտ 22-23
ՊՈՒԻՆՍԻԼՎԻ	4 »	» » Մարտ	20-21	» »	Մարտ 8- 9

Նէվան Գրբմրզը Խաչ Թահվիլաթլարը՝ էշվէն ֆիյաթլա սաթրլրը վէ ալրնրը։

Իչպու պիլէթլէր պալատ զէքր օլունան թարիխլէրտէն տէօրթ կիւն էվվէլ ալնմալը տրր։

ԳԱՏԸՆԱԼԱՐ

ԶԻՅԱՆԸԶ ԿԻՒԶԷԼԼԷՆՄԷՔ ՈՒՍՈՒԼԻ

Եիւզէրտէ տրթըզ Նէ լէքէ, Նէ սէրթլիք վէ Նէ եարզ օլմայանագ տրր։

Իսթիրաքէրտէմիզ օլան շիպիմիէրտէն [օզզ] եարընը պիր տէֆա իսթիմամ օլունընգտա, թէն իւզերինտէքի հէր էքսիքլիք անը վահիտտէ զայպ ու տէֆ օլուբ, վէ թէն միւթէասիպ պիր կիւզէյլիք վէ միւքեմմէլ պիր բէնգ քէսպ իտէր։

Պէնէֆշէ շիպիմի [Օզզ տը Վիօլէթ] տէրինին եումուշշղլրզ վէ թէմիզլիկինի պագը սագլպրը, Հավանա օյան ֆէնալրզլարտան տա տէրլրի մուհաֆագա իտէր։

Զամպակ շիպիմի [Օզզ տը Լի] եիւզէրէ Թապլի պիր պէյազլրզ մէրմէր կիպի պիր թէմիզլիք վէ ճազիպէլի պիր կիւզէյլիք վէրիր։

Կիւլ շիպիմի [Օզզ տը Օզ] տէրինին կիւլ բէնկինէ պիր բէնեագ, վէ սիմսէյ պիր լէ թաֆէթի վէրիր։

Գրբմրզը կիւլ շիպիմի [Օզզ տը Օզ Լուժ, քի եարընը եանագլարա մոխսուս օլարագ միւճետտեսէնն քէշի ու իսթիրա օլունմդ տրր] եալընը պիր տէֆա հաֆիֆճէ գուլլանրլրզտա, թէնէ զայէֆ կիւզել վէ զայէթ թապլի պիր գրբմրզը բէնը վէրիր։

Պիզիմ Օզզէլերիմզ վանէվանարզլա սիսայէ գէլէն հիւսնիւ ճէմմալ բէք թապլի պիր սաբրեթտէ պուլընարզրընտան, էն միւտաագդիզ կէօզլէր պիլէ պունդն սանմալա եարբլմրզ օլտրղընը ֆարգ իտէսէզ։

Իսթէք իտէն գասարլարա վէրիլմէք իւզրէ տէբօղիթօլարտա մէգքիր Օզզէլերին իսթիմլրնէ տտիր միւթէրէիֆ իլանլարտա մուֆասսալ թարիխնամէլէր մեվճուտ տրր։

Պէջիքը տէրօղիթիսը Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Ազամճամխանէ 169 նումէրօլը Տէլլա-Սուտա էճզախանէսի տրր։

Գալաթատա Գարաքէօյտէ Գասթօրիատիս էճզախանէսի —Զինճիրլի խան գարշըսընտա Վիթալիս Օսպէրի էճզա։— Պէշիքթաշտա Մէրքեզ էճզա — Պէպէքտէ Ա. Բաշատաքի էճզա — Եէնիքէօյ Ժ. Պարօնճի էճզա։ — Թարապիատա Ս· Արտնօրլու էճզա — Պէյօղլուքտէքտէ Մալրիքեատս էճզա — Իւսկիւտարատա Ս· Նօրէօրլու էճզա — Գատրքէյտ Սօտատա Ամթիա էճզա։—Պէշիքա Ատատա Իզմիրիտնին Ֆրանսըզ էճզա։—Հէյդէլիտ Թօմատս էճզա։— Սթամպօլատա Պաղչէ գարուսընտա Իքի Գաբուլը էճզա։— Ճրըզալ Օղլուտատա Ֆ. Թ